

... Dievo ir tautos tarnyboj per 30 metų ...

Keletas bruožų iš "Draugo" praeities

"DRAUGO NUOPELNAI MŪSŲ TAUTAI

Istoriškas dokumentas

Vieno pirmųjų metų "Draugo" komplekto viršelyje įklijuota, rodos, a. a. kun. A. Kaupo ranka rašytas raštelis. Kadangi tas raštelis yra istoriškos vertės, dėl to su juo supažindinsiu malonius skaitytojus:

"Geg. 5 d. 1909 m. Nev Yorke Amerikos lietuviai kunigai laikė savo visuotinį suvažiavimą, kuriame nutarė sudaryti Am. Liet. Kat. Kunigų Sąjungą ir leisti savaitraštį, vardu "Katalikų Draugas". Tas naujas laikraštis pasirodė liepos 12 d. 1909 m., bet vardu: "Draugas", katalikiškas (paskiau katalikų) laikraštis". Redaktorium iš pat pradžių buvo kun. A. Kaupas. Pradžioje laikraštis buvo statomas slavokų spaustuvėje "Bratstvo". Nemokanti lietuviškai darbininkai padarydavo daug klaidų."

Šis dokumentas pasako, kad drauge su susiorganizavimu Amerikos lietuvių kunigų, atsirado ir "Draugas". Jis pasako ir tą, kad laikraščio pradžia nebuvo lengva, neturint savos spaustuvės ir lietuvių spaustuvės darbininkų.

Pirmieji metai

Mums jaunesniems spaudos darbininkams ir veikėjams i-

domu yra vartyti pirmuosius "Draugo" lapus. Pirmieji laikraščio žingsniai, tiesa, vargingi ir su dideliais sunkumais, bet drasūs ir reikšmingi, mums duoda daug akstino jų pradėtus darbus vartyti pirmyn.

Leidėjai 1909 m. liepos 12 d., Nr. 1, pasisakė, kad jų "noru yra padaryti "Draugą" tikru ir įtekmingu vadovu Amerikos lietuviams katalikams jų viešuose reikaluose", duoda garbės žodį, kad jų leidžiamas laikraštis rūpinsis organizacijomis, švietimu, mokyklomis, emigracija, medžiagine gerove, blaivyste, politika ir kitais svarbiais religiniais ir tautiniais dalykais. Redaktorius kun. A. Kaupas pažada, kad: "redakcija mėgins visomis savo spėkomis padaryti savaitraštį tikru, ištikimu katalikų draugu."

Pirmojo redaktoriaus žodžiai nebuvo tušti. Iš pačių pirmųjų metų "Draugas" pasidarė lietuvių katalikų draugu pilna to žodžio prasme. Jis vyriškai ir tikrai draugiškai gina lietuvių katalikus nuo visokių užsipuldinimų, gina jų teises, drąsiai veda kovą su religijos ir tautos priešiniais, sumaniai vadovauja Amerikos lietuvių katalikų visuomenei.

Ir prieš 1909 m. jau ėjo lietuvių laikraščiai. Tačiau pasi-

Bendras Kauno vaizdas žiemą žiūrint nuo Vytuto kalno. (VDV photo)

rodęs "Draugas" tuoj išsiškyrė nuo kitų savo drąsa, savo aiškiu nusistatymu religijos ir tautybės žvilgsniais. Iš karto jis užima vadovo vietą, nes jis neina ten, kur sriovė neša, nedaro kompromisų, ką reikia giria, kas smerktino — smerkia, kam reikia pagelbos — padeda. Jau pirmųjų metų numeriuose matome, kad "Draugas" ne tik paprastas žinias paduoda, bet jis savo rimtai straipsniais stengiasi statyti Amerikos lietuvių gyvenimą ant stiprių, nesugriaujamų pagrindų. Jis rūpinasi šio krašto lietuvių ateitimi ne vien žodžiais, bet konkrečiu darbu. Dėl to "Draugas" organizuoja, stato, ir kitiems padeda. Jis ragina steigti lie-

tuviškas parapijas, statyti mokyklas, organizuoti, griežtai ir energingai kovoti dėl lietuvių teisių, remti visos tautos aktualius reikalus. Tuo jis ir skiriasi nuo visų kitų laikraščių. Jis leidžiamas ne dėl biznio, bet tikybinei ir tautinei sąmonei kelti ir palaikyti, organizuoti ir šviesti. Dėl to, pigios vertės sensacijoms "Draugas" nebuvo ir ligšiol nėra vietos. Tat ir netenka stebėtis, jei "Draugas" jau pirmais savo gyvavimo metais kviečiamas LRKSA, blaivininkų organizacijos, Federacijos ir visos eilės draugijų organų. Jis iš "jaunų dienų" susiįvena su organizuojama lietuvių visuomene, jai vadovauja, jos interesus

gina, jos veikimą garsina ir plečia.

Tokioje garbingoje vadovo pozicijoje "Draugas" išsilaukė per ištisus savo gyvavimo trisdešimt metų. Jis pasiliko ištikimas pirmųjų leidėjų kilniems šūkiams.

Tautinės sąmonės kėlėjas

Ant kiek sekmingai "Draugas" kovojo su socialistais, vioskais bedieviais, "baisiojo" dr. J. Šliupo pasekėjais, kuris drąsiai pranašavo išgriovimą altorių, iškorimą kunigų varpinėse, ant tiek sekmingai kėlė Lietuvos išeivių Amerikoje tautinę sąmonę. Darbas buvo sunkus. Dėl to nerasi to "Draugo" numerio, kuriame lietuvių nebūt ragi-

nami organizuoti, šviestis, kilti ir dirbti savo tautos reikalams. 1910 m. nr. 48 kun. J. Misių rašo: "Lietuva atbunda... Kas gyvas griebiasi darbo kurio tiek daug, o darbininkų tik maža saujalė... Lietuvos švietimui, jos krūtinis išpenėti, ją apleidžia suvargusių ir suka šiltą gūstą Rusijos miestuose; stiprūs, žuolai, Lietuvos vyrai ir mergelės virtinėmis traukia iš tėvynės ir apsigyvena Amerikos ir net Afrikos miestuose... Lietuvos miestai knibžda katalikais, o mes būriais, tikri Lietuvos sūnai, skrendame į kitas šalis"... Jie skaniai Lietuvoje minta, gražiai rėdosi... o mes — Amerikos surūkusiose dirbtuvėse duonos iškome... Lietuvos žeme, mūsų bočių prakaitu ir krauju apšlakstyta... pereina į kitataučių raknas... o mes geležį vartome, arba knisamės požeminiuose urvuose..."

Kiek daug teisybės čia pasakytą! Ir tą teisybę apie skaudžią Lietuvos žmonių būtį labai dažnai "Draugas" primindavo savo skaitytojams. Jis taip darė, kad sukelti pasipiktinimą lietuvių tautos persekiojimais, kad auginti tautiečių pasiryžimą kovoti su prispaudėjais ir kad tie "stiprūs kai žuolai Lietuvos vyrai ir mergelės", apsigyvenę Amerikoje, nežūtų savo tautai, bet jautę skolingi Lietuvai, jai dirbtų, dėl jos ateities kovotų. Kad toji kova ir darbas būtų sekmingesnis, "Draugas" ragina Lietuvos išeivius susiorganizuoti, šviestis, savo vaikų tautiniam auklėjimui statyti mokyklas,

remti mokytojus prirengti vienuolynus, steigti kolegijas. Jis nuolat stovi to juedjimo priešakyje. Bara tuos, kas nedirba, peikia tautinius ištižėjus, padeda dirbantiems, darbininkams kovoti dėl geresnio duonos kėsnio.

Padedą Lietuvai

Kad "Draugas" visu frontu dirbo tautinį darbą, tą liudija eilė gražiausių, turinčiausių straipsnių. Jo redaktoriai, būdami dideli patrijotai, žinojo, kad geras laikraštis, užėmęs vado vietą, negali pasitenkinti vien tais dalykais, kuriuos tik apilnk save mato, bet turi apimti visą tautos ir visuomenės gyvenimą. "Draugas" taip ir daro.

1911 m. Nr. 1 "Draugas" drąsiai šaukia: "Lietuva atgema. To negali užginti didžiausi mūsų priešai. Mūsų vardą amžiais išdildytą, metas jau iš naujo priminti pasauliui, metas prapinti visų tautų ausis prie mūsų tautos vardo, seniai jau užmiršto... Pirmiausia mes turime pasistengti išaiškinti, kad mes esame skirtingi nuo lenkų ir rusų tautų... Čia neužtenka pavienių atskirų ypatų veikimo, aiškinimo, kas yra Lietuva, lietuviai, — čia reikalingas nuoseklus, organizuotas darbas".

Kad tas darbas eitų, "Draugas" pritaria J. Gabrio išskeltai minčiai išleisti knygą apie Lietuvą prancūzų kalboje, apipilti kitataučių laikraščius straipsniais, žinėlėmis apie Lietuvą, steigti informacijų biurus, lietuvių vardu dalyvauti tarptautiniuose kongresuose.

Kuomet socialistų ir laisvamanų laikraščiai griežtai priešinosi tokio biuro įsteigimui, "Draugas" ragino savo skaitytojus ne tik žodžiais remti, bet ir aukoti biuro įsteigimui ir išlaikymui, nes kiekvienam patrijotui turi rūpėti, kad būtų įsteigtas toks norint būdas supažindinti platų pasaulį su lietuvių tauta" ("Dr." 12 nr. 1911 m.).

Kada 1911 m. kun. J. Tumas buvo priverstas pasitraukti iš "Vilties" redakcijos, kuriai jis labai buvo reikalingas, ir turėjo apleisti patį Vilnių, tada "Draugas" ne tik griežtai protestavo, bet pasižadėjo remti ir kun. Tumo ir kitų Lietuvos rašytojų ir veikėjų darbus. Ir tai nebuvo tušti žodžiai.

1911 m. vasarą, atvykus į Ameriką Lietuvos švietimo draugijos "Saulės" atstovams — Tumui ir Olšauskui, "Draugas" remia ne tik jų misiją, bet padeda rinkti aukas. Savo 1911 m. 36-tame numerioje, tarp ko kito sako: "Prakilus yra kun. J. Tumo ir kun. Olšausko atvažiavimo į Ameriką tikslas — kuodaučiausiai surinkti aukų švietimo reikalams arba geriau pasakius "Saulės" draugijai Kaune". Tų atstovų misija svarbi, nes "Saulės" daug jau yra nuveikusi: įsteigė ne-

(Tęsinys 2 pusl.)

Marijonų Vienuolijos Antraeilis Tikslas

VISOS katalikų Bažnyčios vienuolijos turi vieną ir tą patį pirmąjį tikslą, būtent tobulėjimą arba šventėjimą tų asmenų, kurie joms priklauso. Tas šventėjimas yra ugdomas trimis Kristaus patarimais: neturto, skastybės ir klusybės, kuriuos visi vienuoliai pasižada pildyti po nuodėmę, ir tuo jie skiriasi nuo visų kitų bažnytinių organizacijų ir draugijų.

Šalia savo pirmojo tikslo kiekviena vienuolija turi dar ir antrąjį, būtent gerų ir galestingų darbų ugdymą Bažnyčioje. Kai žemiškuose reikaluose naudingiems darbams sekmingai dirbti yra kuriamos draugijos, taip dangiškuose — vienuolijos. Kas nori pav. turėti pagalbos nelaimėje, tas prisirašo prie pašalinių draugijų; kas moksle, rašosi prie mokslinių, kas politikoje, tas prie politinių ir t.t.

Panašiai atsitinka ir su darbais, kurie veda į išganymą. Jų yra tiek daug, kad jokia vienuolija negali jų visų apimti, todėl vienuolijos yra juos pasidalinusios: vienos užsiima maldos ir atgailos darbais; kitos žmonių švietimu ir auklėjimu, ligonių slauginimu, vargšų ir našlaičių globojimu, misijų skelbimu įvairiuose kraštuose, žodžiu kiekvienas geras darbas gali turėti savo vienuoliją, kuri bus jam pasišventusi. Viduramžių buvo susikūrusios net kariškos vienuolijos su tikslu saugoti šventas vietas šventoje Žemėje ir ginti maldininkus, ten nukeliavusius, nuo musulmonų puldinėjimo. Taip atsirado ir Kryžieiviai, kurie pragaršėjo istorijoje Lietuvos puldinėjimais po tikėjimo platini mo priedanga.

Tie vienuolijų antraeiliai darbai suteikia kiekvienai vienuolijai tam tikrą išvaizdą, pagal kurią viena vienuolija skiriasi nuo kitos.

Antraeiliai vienuolijų tikslai yra labai svarbūs ir žinotini tiems, kurie rengiasi stoti į kurią nors vienuoliją. Neužtenka turėti no-

ro pasišvęsti Dievui ir eiti prie tobulybės, reikia pirmiau perkratyti savo įgimtus gabumus ir polinkius ir paklausti savęs, ar pajėgsi dirbti tuos darbus, kuriuos yra užsibrėžusi vienuolija, į kurią manai stoti. Kas pav. yra gyvo, veiklaus ir judraus temperamento, kas veržiasi prie visuomeniško veikimo, tas neturėtų stoti į tokią vienuoliją, kuri yra pasišventusi vien kontempliacijai ir atgailai, o visuomeniško veikimo visai neturi, nes neištūrės. Ir atvirkščiai, kas jaučia patraukimą prie nuosąlumo, tylos, maldos ir atgailos, tas neturėtų sau rinktis vienuolijos su visuomenišku veikimu, nes tas veikimas jį vargins ir kliudys maldą. Kas mėgsta mokslą, tegul sau renka vienuolijas su mokslo; kas ligonius — su ligoniniais; kas labdarybę — su labdarybe, kitaip sakant kiekvienas tegul renkasi tokią vienuoliją, kuri atitinka jo įgimtus polinkius.

Kokie yra Marijonų Vienuolijos antraeiliai tikslai? Pirmiausia mokslas. Marijonų įsteigėjas buvo garbingas Dievo tarnas Stanislovas Papėnšis. Jis buvo įstojęs į Pijorų vienuoliją, kurioje išbuvo keliolika metų. Pijorų vėl įsteigėjas buvo šv. Juozapas Kaliasankėjus. Jis, kaip ir šv. Jonas Don Bosco, matydamas daugelį vaikelių, besivalkiojančių po gatves, kuriems grėšė pagedimo ir prapulties pavojus, pradėjo juos rankioti, mokyti tikėjimo ir kitų reikalingų gyvenimui dalykų. Pagaliai įsteigė vienuoliją, kurios tikslas buvo mokyti prastų žmonių ir apleistus vaikus. Savo vienuoliją jis pavadino: scholarum piarum congregatio — dievotų mokyklų draugija, todėl ir pradėjo juos žmonės vadinti pijorais arba dievotinėmis, nes lotynų kalbos žodis pius ir reiškia visiškai atsidavęs arba dievotą.

Laikui bėgant toji vienuolija išsiplatinė daugelyje kraštų ir pristeigė daug ir gražių mokyklų. Bet Lenkijoje, kur, kaip žinome, viešpatavo baudžiava, į mokyklas priiminė-

davo tik ponų ir bajorų vaikus, o baudžianinkų nepriiminėdavo. Tam papročiui pasidavė ir Pijorai ir jie pradėjo priiminėti tik ponų ir bajorų vaikus, atsitrankdami tuo būdu nuo pirminės savo įsteigėjo Juozapo Kolasankėjus minties. Tai matydamas Stanislovas Papėnšis, pasiryžo kurti naują vienuoliją, kurioje toji mintis būtų išlaikyta. Gavęs iš bažnytinės vyresybės leidimą tokiam sumanymui įvykdyti, įkūrė Marijonų Vienuoliją. Marijonai tat yra tikri šv. Juozapo Kaliasankėjus minties, paveldėtojai ir reiškejai Dievo tarnai Stanislovui Papėnšiniui tarpininkaujant, o toji mintis yra, kad būtų steigiamos mokyklos neturtingiems ir apleistiems vaikams.

Ark. Matulevičius Marijonų Vienuolijos atnaujintojas buvo mokslo žmogus, todėl jam negalėjo nepatikti Marijonų antraeilis tikslas rūpintis mokslu ir jį platinti ypatingai tarp prastų ir apleistų žmonių, todėl ir jis šį tikslą įrašė į naujas Marijonų regulas. Dažnai tekdavo girdėti iš jo lūpų posakį, kad kapitulas idėtas į žmogų atneša geriausius nušimčius. Tai reiškia, kad išlaidos, padarytos žmogui išlavinti, pilniausiai sugrįžta jo gerų darbų pavidale.

Kad kas galėtų kitus mokyti, turi patsai būti mokytas, nes negali bemokslis bemokslį mokyti, todėl Marijonai rūpinasi ypatingu būdu lavinti savo auklėtinius, siunčia juos į universitetus, kad įsigytų aukšto mokslo laipsnius, o paskui jau tik stotų į darbą.

Mokslas yra platinamas ne tik per mokyklas, bet ir per spaudą, todėl Marijonai užlaiko spaustuvę, rūpinasi leisti knygas ir laikraščius, kad ten, kur nepasiekia gyvas žodis, pasiektų spausdintas.

Šalia mokyklų leista yra Marijonams organizuoti įvairias draugijas kaip suaugusiems, taip ir jaunuomenei, kurti katalikiškus ratelius mokslo ir doros tikslais; vyskupams pakvietus apimti parapijas ir jas administruoti, vesti rekolekcijas ir misijas, o reikalui atsiradus vyksti net į svetimus ir nekatalikiškus kraštus Dievo žodžio skelbti.

Bet Marijonai turi ir tai, ko Pijorai neturėjo, būtent skelbti ir platinti žmonių tarpė

turėjo, būtent skelbti ir platinti žmonių tarpė Nekaltąjį P-lės šventiausios Prasidėjimą, todėl ir liko pavadinti Kunigų Marijonų Kongregaciją po vardu Nekaltai Pradėtosios Palaimintos Marijos Panos. Buvo tai didelė tais laikais naujanybė, nes Nekalto Prasidėjimo dogmos buvo paskelbtos tik vi duryje devynioliktojo šimtmečio, reiškia du šimtu metų prieš dogmą paskelbimą Marijonams teko garbė pasipuošti tos paslapties vardu. Tiesa, daug jau buvo vienuolių ir šiaip kongregacijų, kurios buvo pažymėtos Marijos vardu, bet po vardu Nekalto Prasidėjimo nebuvo dar nei vienos, Marijonai buvo pirmieji.

Antras dalykas, kuris skyrė Marijonus nuo Pijorų, tai ypatingos maldos už mirusius. Septynioliktojo šimtmečio buvo labai daug karų, kuriuose žuvo labai didelis žmonių skaičius. Vienoje Vokietijoje karas tęsėsi per tris dešimtis metų ir jame žuvo du trečdaliu visų gyventojų, reiškia iš trijų gyventojų liko tik vienas, o du žuvo. Panašiai buvo ir kituose kraštuose. Dievo tarnas Stanislovas Papėnšis jautė gyvą reikalą melstis už mirusius, todėl šalia kitų pareigų į naujai steigiamos vienuolijos regulas įrašė ir tą, kad jos nariai melstųsi ypatingu būdu už mirusius. Tą pareigą pildydami, Marijonai daug meldžiasi už mirusius, bet ypatingai lapkričio mėnesį, kuriame visos maldos tam tikslui yra pašvęstos. Su ypatingomis išskilmėmis praleidžia Vėlinių dieną ir visą oktavą. Be to nariai yra raginami padaryti karžygišką aktą, atiduodant mirusiems visus savo nuopelnus, kuriuos pas Dievą apturi savo gerais darbais.

Marijonų atnaujintojas a. a. Ark. Matulevičius, turėdamas didelį pamaldumą prie Viešpaties Jėzaus širdies ir šventiausiojo Sakramento, pridėjo prie aukščiau minėtų pamaldumų dar ir tuos su pareiga platinti tarp žmonių dažnos šv. Komunijos paprotį.

Kas tat turi patraukimą prie čia išvardintų Marijonų antraeilį tikslų, gali stoti į Marijonus, o bus sutiktas su nuoširdumu.

Kun. J. Vaitkevičius, M. I. C.

"DRAUGO" NUO- PELNAI MŪSŲ TAUTAI

(Tęsinys iš 1 pusl.)

mažai mokyklų, mokyklėlių, "Saulės" kursai jau daug pagamino dorų mokytojų, kurie platino su didžiausiu pasisekimu Lietuvoje apšvietimą". Socialistai ir laisvamanai kildė šiam kilniam darbui, kuomet "Draugas" ragino: "aukokite tiems reikams, kiek kas galime".

Remdamas "Saulę", "Draugas" rėmė patį svarbiausią Lietuvos reikalą. Toji drau-

gija išaugina visą eilę samoningų tautos darbininkų, mokytojų. Jos įsteigtos mokyklos labai daug prisidėjo prie tautinio sustiprėjimo Lietuvoje. "Saulės" draugijos nuopelnai yra dideli. "Draugas" gali didžiulis, kad jis parėmė jos darbus. Juk "Saulės" namai buvo pastatyti vien už amerikiečių pinigų. Jie ir šiandien puošia Kauną ir pri-glaudžia amerikiečių Seserų Kazimieriečių vedamą gimnaziją.

Tų pačių metų "Draugo" 37 nr. pranešama, kad: "Iš Tilžės atvažiavo p. Jonas Varnagaitis — rinkti aukas Prū-

sių lietuvių reikalams, ir jam reikia velyti pasisekimo."

Lietuvių Mokslo Draugija, veikusi Vilniuje, dr. Jonui Basanavičiui vadovaujant, nuolat buvo "Draugo" remiama. Atvažiavus į Ameriką dr. J. Basanavičiui ir M. Y. čini rinkti aukas Lietuvių Mokslo Draugijai ir bendrai Lietuvos rytų kraštui šviesti ir lietuvininti, katalikų savaitraštis karštai ragina paremti jų misiją, nes ji svarbi.

"Draugas" paremia ir kun. M. Gustaičio darbą, kuris 1914 m. atvyko į Ameriką "Ziburio" gimnazijai aukų parinkti. Tų metų Nr. 29-me ra-

šo: "kiekvienas, kuris turi savo krūtinę tėvynės meilės, kiek galėdamas remis gerbiame mūsų svečių darbus". Drauge su kun. Gustaičiu buvo atvykęs ir J. Gabrys.

Ir taip "Draugas" nuo pat savo pirmo numerio ligi Pasaulinio Karo, prasidėjusio 1914 m. vasarą, be jokių rezervų rėmė visus gyvuosius tautos reikalus, nepamiršdamas nė vietos, Amerikos lietuvių visuomenės reikalų. "Draugas" ėjo su visu tautos gyvenimu tais keliais, kurie jį vedė prie nepriklausomybės.

Prasidėjus Pasauliniam Karui, "Draugas" pirmutinis kelia klausimą, kas bus su Lietuva, kuri jau buvo pradėjusi atsipeikėti, organizuotis, kilti. Paskelbęs apie karo prasidėjimą, "Draugas" 1914 m. 32 nr. spėja, kad: "karė daug mus galės pamokyti ir naujus kelius mūsų tautai nurodyti." Jis sako: "mes norėtume: Lietuvos autonomijos su seimu Vilniuje". 33 numeryje jau kelia sumanymą šaukti "Visuotiną Seimą Lietuvių Amerikoje", nes "Taip svarbiame istoriškame mo-

mente mes privalome visi už-miršti partvyiškuosius ginčus. Visi turim sulyg savo paskutinių pajėgų rūpintis, idant Lietuva galėtų kuo daugiausiai laimėti šitam visatnam Europos sumišime". Plačiai rašoma apie A.L.R.K. Federacijos kongresą, kuris turės galutinai sutvarkyti Tautos Fondą, "tą nuolatinį šaltinį, iš kurio visi svarbieji Tautos reikalai bus šelpiami ir jos kultūra, garbė, galybė bus keliama" ("Dr." 35 nr., 1914 m.).

"Draugo" 38 nr. jau randame keliolikos lietuvių veikų atsisaukimą į visuomenę.

Visuotinis seimas kviečiamas į Chicago rugsejo 21 ir 22 d. (A.L.R.K. Federacijos kongresas — rugs. 23, 24 ir 25 dd.). Seimo tikslas: šelpimas nuo karo nukentėjusių, tartis dėl Lietuvos ateities, atskiriamas Suvalkų gub. nuo Lenkijos. Lietuvos autonomijos klausimas. Šis visuotinis Amerikos Lietuvių Seimas pirmą rezoliuciją, kuria reikalauja Lietuvai kuoplačiausios autonomijos. Tą svarbų nutarimą plačiai paskelbia spaudoje. Seimas įsteigia Tautos Fondą, kuris šelpia nuo karo nukentėjusius, ištremtuosius ir finansuoja tautos kovas dėl nepriklausomybės. Po šio reikšmingo seimo, "Draugas" sužunka: "Tad kas gyvas — į darbą!! Sukruskime gelbėti savo tautą!"

"Draugas", kurį redegavo veiklusis kun. F. Kemėsis, išjudino visuomenę suaukti visuotiną, politiską seimą, įsteigti Tautos Fondą, sudaryti Amerikos Lietuvių Tarybą ir visus nutarimus vykinti į gyvenimą. Tiems tautos reikalams jis daugiausia vietos pavedė. Jei ne mūsų "Draugas", kažin ar būtų buvęs Tautos Fondas, kuris šimtus tūkstančių dolerių surinko įvairiems tautos reikalams, ar būtų atsiradęs taryba, kuri tikrai pasekmingai vadovavo tautos darbams: siuntė delegacijas į Europą, klabinio Vasingtono aukštųjų valdininkų duris, plačiai garsino pasaulio užmirštos Lietuvos vardą.

Nuo to laiko iki 1916 metų "Draugas" ėjo tik savaitraščiu, tačiau jis atstojo jau pradėjusiu eiti dū dienraščiu — "Naujienas" ir "Kataliką", nes jiems nedaug te-rūpėjo tautos reikalai. Pirmajam rūpėjo tik socializmas ir kova prieš tikėjimą, antrajam — išimtinai biznis.

"Draugas" dienraščiu

Augo Amerikos lietuvių katalikų visuomenės reikalai, didėjo tautos darbai, žmonės kasdien norėjo gauti žinių iš baisiojo karo ir iš Lietuvos, kuri buvo labai suvarginta. Atsirado gyvas reikalas turėti religinės ir tautinės minties dienraštį. Dėl to 1916 m.

(Tęsinys 7 pusl.)

KAS KARTAIS ATSTITINKA JAPONIJŲ

LAPKRIČIO 12, 1905, Japonijoje, ties miestu Nagoka, nedideliame dvarely gimė mergaitė. Ji buvo taip graži, kad nudžiugę tėvai ją pavadinę Kikuko, tai reiškia Baltoji Krizantema.

Krizantema Japonijoje yra gražiausia gėlė, ją visi myli. Krizantema yra Japonijoje tautinė gėlė, panašiai, kaip rūta Lietuvoje.

Mylima tėvelių, brolių ir seselių Baltoji Krizantema — Kikuko augo ir stiprėjo. Buvo linksma ir laiminga, kaip paukštelis. Paugusi; lankė mokyklą. Baigusi pradinę ir vidurinę mokyklą artimiausiam mieste, išvyko aukštųjų mokslių eiti į Niigata, kur randasi katalikų ir kur randasi Apaštališkoji Prefektūra.

Niigata mieste ji ėjo slaugės mokslos universiteto ligoninėje. Sekmingai baigė savo šaką ir liko darbuotis toje pat ligoninėje. Po keleto metų dėl jos uolumo ir prisirengimo ji buvo paskirta perdėtine džiūvintinkų departamento. Dėl jos uolaus atsidavimo pareigoms ir dėl jos linksmo ir malonaus būdo ji buvo mylima ne vien savo šeimynoj, bet buvo populiari tarpe pacientų, daktarų ir slaugių.

Kadangi tame mieste buvo Apaštališkoji Prefektūra, tai jai pasitaikė susipažinti su Katalikų Bažnyčia. Kadangi ji buvo išauklėta budistų tikėjime, tai iš pradžios nepaliko gilintis į krikščionišką mokslą, kurs yra kitoks, negu jos mylimų tėvelių tikybinis mokslas. Bet pasirodė, kad sekla buvo pataikiusi į gerą dirvą. Baltoji Krizantema jautė palinkimą plačiau susipažinti su Katalikų Bažnyčios mokslu. 1928 metais ji neatsilaikė vidurinio mokslo ir pradėjo studijuoti katalikų tikybos mokslą. Tais pat metais Sekminių dieną Kristaus Karaliaus bažnyčioje ji tapo pakrikštyta.

Nuo savo krikšto dienos Kikuko užsidėgė apaštališku uolumu. Turėdama aukštą mokslą, plačią pažintį, žavumą, įtaką, ji tą visą sunaudojo Kristaus Evangelijai platinti. Kasdien klausė šv. Mišių ir kasdien priiminėjo šv. Komuniją. Kad apaštalaavimo darbą atlikti ir savo pareigų neapleisti, ji turėjo anksti kelti ir vėlai gulti. Ne kas rytas ligoninės vartai buvo atdaryti, kai jai reikėdavo išeiti bažnyčion. Tada ji turėdavo išsukti pro ligoninės langą.

Ją vargino ne vien profesijos ir naujosios

religijos pareigos. Reikėjo pergyventi šeimynišką nesandarą, kai ji pakeitė tėvų tikybą. Užsitraukė nemalonę ir visų savo giminių, pažįstamų. Bet visą tai ji kantriai pergyveno ir po senovės liko su visais mandagi, linksma ir pagatava reikale pasitar-nauti.

Jau po dviejų metų Baltoji Krizantema sumanė tapti vienuole. Tas žingsnis buvo surištas su naujais šeimyniškais nemalonumais. Ji žinojo, kad gimdytojams ir visiems namiškiams tas dar daugiau širdgelos sukels. Kai ji savo tėveliams apreiškė apie savo pasiryžimą, tai jie nei klausyti apie tai nenorėjo ir bandė atkalbinti. Bet kur Dievo valia ir tėvų valia susikerta, tai Dievo valia turi imti viršų. Ji pasiryžo stoti šventosios Dvasios Tarnaičių vienuolijon. Tos vienuolės užsiima misijonieriškais darbais.

Nekalto Prasidėjimo Panelės Švč. šventėje, 1932 m. Kikuko priėmė vienuolišką melyną abitą, pasiskirdama Rožės vardą. 1933 metais ji buvo išsiųsta darbuotis pietų Japonijon. Darbavosi su sau paprastu uolumu. Kaip slaugė ji lankė miesto sanatoriją, kur slaugė, guodė ligonius. Daugelini ligonių ji atidarė duris į amžinąją laimę. Ji aukojosi savo brolių ir seserų pagonų labui. Bet jos silpnas kūnas negalėjo ilgai pakelti tokio darbo.

Pavasarij 1934 m. ji pajuto, kad jos kūno jėgos ją apleidžia. Noroms nenoroms reikėjo apleisti kovos lauką. Pasidavė vienuolijos ligoninėn ir buvo kuo rūpestingiausia slaugojama. Jos didžiausias troškimas buvo atgauti sveikatą ir vėl stoti sielų ganymo darban. Bet viltis vis mažėjo.

Balandžio mėnesį užstojo taip vadinamas taifuno oras. O toks oras nepakeliamas ypaci ligoniams. Sesuo Rožė labai ir daug kentėjo, bet visada palaikė linksma nuotaiką. Jos kentėjimai palengvėjo, kai jos tėvai pasirodė apsipratę su jos tikėjimo permaina ir kai giliai įvertino jos atsidavimą savo pašaukimui. Bet jos sveikata vis nėjo geryn.

Prisiartino Didžioji Savaitė. Kikuko gavo paskutinį patepinimą, o Didžiajame Seštadienį, baland. 27 d. su žodžiais "Jėzus, Marija" persiskyrė su šiuo pasauliu.

Graži buvo Kikuko gyva. Graži ji buvo ir mirusi. Minų minios žmonių grūdosi jos pamatyti, o pamatę negalėjo atitraukti. Jos laidotuvis buvo ne gedulo eiseną, o džiaugsmo paradą.

Kikuko pagoniškame krašte, savo pagonų tautiečių tarpe gyveno šventu krikščionišku gyvenimu. Iš pradžios ramiai prisirengė prie savo misijos, o paskui pilnai pasiaukėjo Dievo garbei ir sielų išganymui. Jei atsiranda tokių didvyriškų asmenų pagoniškoj Japonijoje, tai neišvengiamai ateis laikas, kada ten užtekančioji saulė nušvies ne budistų, šintoistų ir kitokių pagoniškų maldanamių, o katalikiškąs bažnyčias su spindinčiais kryžiais.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE AKIS

Žiūronai, kuriais tyrinėjami dangaus kūnai, vadinasi teleskopu. Didžiausią pasaulį je teleskopą neseniai pagamino California Institute of Technology. Pro tą "akį" galima matyti 640,000 sykių toliau, negu su plika akimi. Astronomai spėja, kad su šio naujo teleskopo pagalba bus galima surasti apie 100,000,000 naujų iki šiol nežinomų pasaulių, naujų saulinių sistemų kaip mūsų!

Kad dar geriau suprasti naujo teleskopo galybę, inkime kitą pavyzdį. Pasukime tą teleskopą nuo dangiškų erdvių į žemiškas erdves. Jei būtume San Francisco mieste ir minėtą teleskopą pasuktume į rytus linkui New Yorko, tai pro tą "akį" lengvai galėtume įžiūrėti New Yorko namų numerius, paskaitytume gatvių vardus, krautuvų iškasas, automobilių numerius.

Nėra abejonės, kad teleskopo išradimas ir minėto milžiniško teleskopo pastatymas yra aiškus progreso ženklas. Nėra abejonės, kad tyrinėjimas kūnų dangiškose erdvėse yra labai didelis daiktas.

Ne visi mokslo vyrai yra atsidavę dangiškų kūnų tyrinėjimams. Daugelis jų tyrinėja žemę ir čia suseka daugybės gamtos paslapčių. Daugelio gamtos paslapčių ir gamtos įstatymų susekimas prisidėjo prie techniško išradimų prie palengvinimo žmogaus darbo, prie padidinimo žemės derlingumo. Geležinkeliai, telegrafai, telefonai, automobiliai, garlaiviai, orlaiviai, radio be galo palengvino ir pagreitino susisijimą ir susisiekimą.

Kas bandys užginėti, kad visi minėti visatos tyrinėjimai, gamtos įstatymų susekimai ir to viso pritaikymas prie praktiško gyvenimo nėra aiškūs progreso ženklai?

Bet kas šitais mokslo ir išradimų vaisiais naudojasi? Ar jie pakėlė apskritai visos žmonijos gerbuvį? Taip nėra. Šioje šalyje turime dešimt milijonų bedarbių. O apskritai imant Amerikoje apie 42 nuoš. gyventojų neturi įeigų tiek, kad galėtų žmoniškai pragyventi. Reiškia veik pusė Amerikos žmonių nėra žmoniškai aprūpinti maistu, drabužiu, avalu ir kitomis gyvenimo reikmenomis. Tuo pat laiku Amerikos ūkininkai ir vyriausybė susirūpinę, kas daryti su perviršium ūkiškų gėrybių. Mat šių metų derlius buvo gausus. Gerai užderėjo kviečiai, kornai, medvilnė. Mėsinių gyvulių taipgi priauginta. Visoms šioms gėrybėms rinkos prie dabartinių aplinkybių nėra. Bet jei minėtų 42 nuoš. Amerikos gyventojų perkamas pajėgumas pakiltų tiek, kad jie galėtų pradėti žmoniškai gyventi, tai su ūkiškų gėrybių perteklium jokios bėdos nebūtų.

Tai va, šale minėto didžiulio teleskopo, kurio tyrinėjamos dangiškos erdvės ir dangiški kūnai, reikia kito teleskopo, pro kurį būtų matoma artimesnieji žemiški žmonių reikalai; pro kurį būtų matoma, kodėl čia yra taip, kad visokių gėrybių randasi perviršis, o veik pusė žmonių tų gėrybių neturi užtektinai? Kodėl sakoma, kad nėra darbų, o tuo tarpu šio krašto miestų gatvės šiukšlėtos, dulkinos, duobėtos ir jas valo tik vėjas ir lietus?

Tai gi reikia naujo teleskopo, arba bent akinio, kad minėtas priežastis pamatyti ir po to reikia geros valios, kad negerumus pataisyti.

Teisybė yra žmonių, kurie tvirtina turį akinius, pro kuriuos matą blogybių priežastis ir kurie sako turį geros valios, kad tuos blogumus pašalinti. Pasak jų, tik užsidėk raudonus akinius ir viską aiškiai pamatysi; žinosi, kas reikia daryti ir turėsi norą tą daryti. Jie išbandė savo akinius Rusijoje ir parodė, ką jie gali. Naujos santvarkos įvedimas ten kainavo daug milijonų žmonių gyvybių, o ją įvedus dabar tos santvarkos palaikymui atseina irgi daug žmonių gyvybių. O žmonių gerbavys ne tik nepagerintas, o dar gi pablogintas.

Tai gi reikia čia kitokių akinių. Mokslo vyrai dabar privalo ne tiek koncentruoti savo jėgas į naujų gamtos paslapčių susekimą, naujų išradimų technikoje padarymą, kiek žiūrėti, kaip čia pagerinti santvarką, kad visi žmonės turėtų darbus, gautų žmoniškas algas ir galėtų žmoniškai gyventi.

NORTH SIDE

"Draugui", sulaukusiam 30-ties metų gyvavimo sukakties, linkiu dar ilgai, ilgai gyvuoti ir išsiplatin-ti taip, kad jis rastųsi kiekvienoj lietuviškoj šeimynoj. Tad geriausios kloties, jo leidėjams, redaktoriams ir platintojams.

KUN. J. J. SAULINSKAS
šv. Mykolo parap.
klebonas.

WEST SIDE

"Draugo" 30-ties metų gyvavimo sukakties proga linkiu geriausios kloties "Draugo" leidėjams, redaktoriams, bendradarbiams korespondentams ir generaliniam agentui bei skelbimų ir žinių rinkėjui dzu-keliui broliui Vladui. Visiems ilgiausių metų!

ADV. JONAS BAGDŽIUNAS-BORDEN

GENERAL

With The
COMPLIMENTS
and
BEST WISHES
of

JOHN E. EGAN
ALDERMAN 13th WARD

5908 S. Kedzie Ave.

Grovehill 0090

Geriausios kloties nuoširdžiai linkiu "Draugo" jo 30-ties metų gyvavimo jubiliejaus proga. Lai dar ilgas metus jis gyvuoja ir lai dar daug, daug nuveikia Bažnyčios ir Tautos labui.

Juozas Mickeliūnas

TĖVŲ MARIJONŲ SEMINARIJOS KUNIGŲ PIRMOJI LAIDA

KUNIGAS JUOZAPAS ALOYZAS
DAMBRAUSKAS, M. I. C.

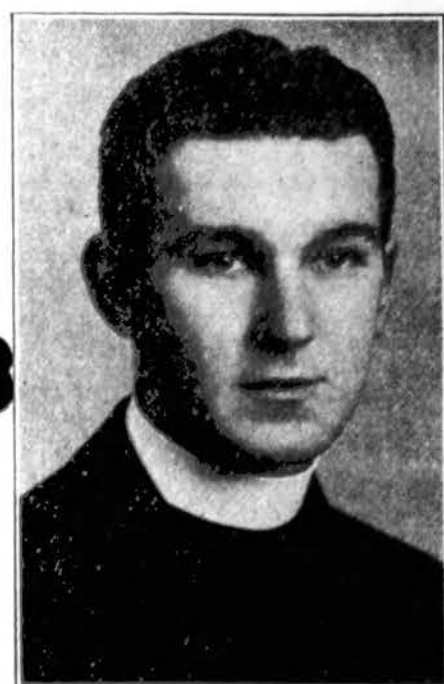
Kunigas Juozas Dambrauskas, M. I. C., sūnus Juozo ir Emilijos gimęs lapkričio 15 d. 1913 metais Elizabeth, New Jersey. Išėjęs parapijinę Sv. Petro ir Povilo mokyklą Juozas mokslus tęsti išvyko pas Tėvus Marijonus, Hinsdale, Ill. Čia besimokinančias išsivystė ir sustiprėjo Juozo karštas noras tapti kunigu. Laikui bėgant, Juozas nutarė tapti ir vienuoliu. Todėl jau 1929 metais stoja Tėvų Marijonų naujokyną ir sekančiais metais padarė pirmuosius vienuoliškus įžadus. Tolimesnėmis studijoms išvyko Marianopolio Kolegijon, Thompson, Conn. Iš ten persikėlė Tėvų Marijonų (1934 metais atidaryto) seminarijon, Hinsdale, Ill. kur baigė teologijos mokslus ir šiais metais įšventintas į kunigus.

Kunigui Juozui visą laiką gerai sekėsi mokslas. Tik savo tikslą atsiėmė du kartus: pirmą kartą, kai įstojo į seminariją, o antrą, kai įstojo į vienuoliją. Jis visą laiką buvo skaudžios valandos, tačiau tai nepakito jo kilnaus pasiryžimo; didesniu uolumu ir stropumu žengė pasirinktą tikslą. Tėvų meilė ir vieta Juozui tapdė jo mylimi broliai ir sesutė ir brangūs užjaučią prieteliai, kurių jis nemažai ir turi. Nuoširdžiu globėjū metų bėgyje pasirodė kunigo Juozo tėviškės klebonas kunigas Jonas Simonaitis.

Kunigas Juozas palankaus, mandagaus būdo; mokykles su visais susidraugauti. Neblogai jis valdo ir plunksną; nemažai parašęs „Laivui“, „Draugui“, „Darbininkui“, „Studentui Žodžiui“ ir kitur. Aktyviai dalyvaus bendrame gyvenime; užėmęs svarbias vietas draugijoje, daug kuo prisidėjęs vis daugiui pajavinti, pagerinti ir palinksmininti studentų kasdienį gyvenimą.

Aišku, kunigo Juozo laime dalinasi jo brangūs broliai ir mylimoji sesutė, giminės, prieteliai, pažįstami. Džiaugiasi ir Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapija, Elizabeth, N. J., susilaukusi pirmojo savo kunigo. Kunigas Juozas Dambrauskas, M. I. C., Sv. Petro ir Povilo parapijoje, Elizabeth, laikys savo primicijas sausio 29 d., 1939.

KUNIGAS ANTANAS ANUPRAS
IGNOTAS, MIC.

Gimė birželio 13 dieną, 1911 metais, Waterbury, Conn. Jo tėveliai, Izidorius ir Elena nesenai minėję keturiasdešimties metų sutuoktinių jubiliejų, abu dar gyvi ir nuširdžiai džiaugiasi taip didele laime, pamatyti savo sūnų Antaną, stovintį prie Dievo Altoriaus ir atnašaujantį Ne-

kravinąją Mišų Auką. Kunigas Antanas pradinį mokslą yra išėjęs parapijinę mokyklą gimininiame mieste. Ten pat ir High School mokslus. Po to pradėjo galvoti, kur pakreipti savo gyvenimo žingsnius. Jautė savo širdyje kvietimą į kunigus. Tad, atsisveikinęs su tėveliais ir brangiais draugais, Antanas įstojo į Tėvų Marijonų vedamą Marian Hills Kolegiją. Mokslas Antanui sekė gerai. Filosofijos mokslą, vienus metus kunigas Ignotas yra ejęs garsioje seminarijoje, Seminaire de Philosophie, Montrealyje, Kanadoje.

Vieniems metams, reikalo verčiami, vyresnieji pertraukė Antanui mokslą ir paskyrė jį į Marianopolio Kolegijos mokytojų personalą, dėstė seną, sunkią graikų kalbą ir taip pat šiuolaikinę prancūzų kalbą.

1935 metų rudenį, kunigas Ignotas įstojo

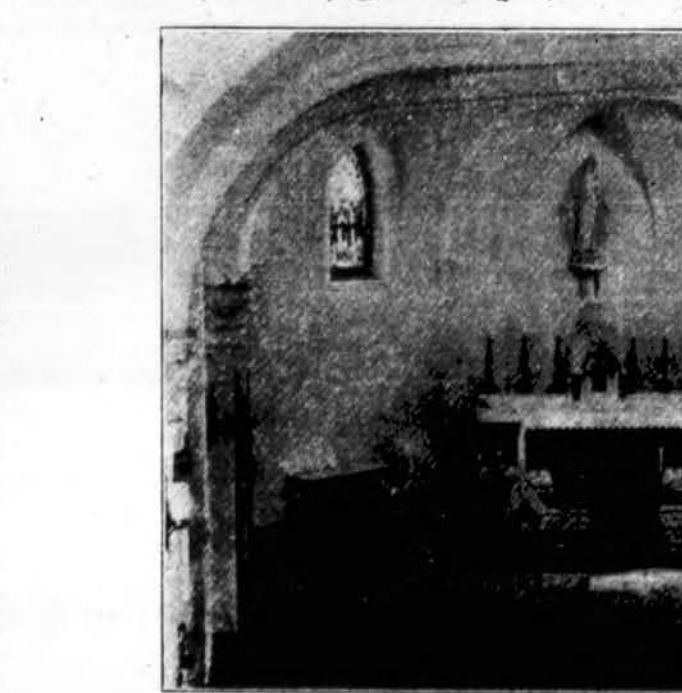
KUNIGAS MYKOLAS TOMAS
JODKA, M. I. C.

Kunigas Mykolas Tomas Jodka, M. I. C., sūnus Nikodemą ir Elenos Jodkų, gimė gruodžio 8 d. 1913 metais Lawrence, Massachusetts. Kilo jis iš pavyzdingos katalikų šeimos. Giliai tikinti ir dievobaimingi tėvai išauuginę ir gražiai išauklėję vaikų, ir leido į katalikišką mokyklą. Mikui teko pradinę mokyklą išeiti vokiečių parapijoje, kadangi jo tėviškėje tada nebuvo lietuvių parapijinės mokyklos. Tačiau, nežinint to, jis iš pat jaunų dienų persiėmė ir pavadėjo savo brangių tėvelių lietuviškąją dvasią. Nujausdamas palinkimą į kunigų luomą, tam tikslui tęsti mokslus išvyko pas Tėvus Marijonus, Hinsdale, Ill. ir įstojo aukštesnės mokyklos, kurią Marijonai buvo ką tik prieš kelis metus atidavę. Jaunuolis čia besimokydamas pergyveno nemažai vienuoliškos dvasios ir pats po kurio laiko pasiryžo pasirinkti vienuolišką gyvenimą. 1929 m. stoja Tėvų Marijonų naujokyną; 1930 m. sudeda pirmus vienuoliškus įžadus. 1931 m. Tėvai Marijonai perkelia savo aukštesnę mokyklą į Thompson, Conn., kur sykiu su kitais besimokinančiais išvyksta ir jis. Thompsons Mykolas pereina kolegijos ir filosofijos kurso dalį. 1934 grįžta Hinsdale, Illinois, kur tais metais atidaro Marijonai savą kunigų seminariją, kur iki šiol Mykolas tęsė savo teologinį mokslą, ir galutinai pasiekė savo tikslą — kunigystę su pagyrimais.

Kunigui Mykolui Dievulis gabumų nepašykstėjo; o ir tais gabumais kuo geriausiai ir pasinaudojo. Jam visad gerai sekėsi mokslas, ypač kalbos. Jis laikui bėgant prisirinkęs naudingų žinių išdą, taip, kad visad galima pas jį sužinoti svarbesnius reikalingų žinių ar informacijų. Daug pasidarbavęs ir draugijoje, ypač daug energijos pašventęs Misijų reikalams. Kunigo Mykolo specialybė — knygos ir sąskaitų vedimas. Čia jis yra išvystęs, savo iniciatyva, savotišką sistemą. Visuose savo užsiėmimuose reikiąsi dailutėlis švarumas, tvarka ir sąžiningumas. Iš įvairios srities dažnai rašė laikraščiams. Minėtos ir kitos kunigo Mykolo ypatybės bei gabumai užtikrina jam pasisekimo kur tik teks darbuotis. To jam meldžia jo mylimi tėveliai, broliai, giminės, pažįstami.

Kunigas Mykolas Jodka, M. I. C., sūnus Nikodemą ir Elenos Jodkų, gimė gruodžio 8 d. 1913 metais Lawrence, Massachusetts. Kilo jis iš pavyzdingos katalikų šeimos. Giliai tikinti ir dievobaimingi tėvai išauuginę ir gražiai išauklėję vaikų, ir leido į katalikišką mokyklą. Mikui teko pradinę mokyklą išeiti vokiečių parapijoje, kadangi jo tėviškėje tada nebuvo lietuvių parapijinės mokyklos. Tačiau, nežinint to, jis iš pat jaunų dienų persiėmė ir pavadėjo savo brangių tėvelių lietuviškąją dvasią. Nujausdamas palinkimą į kunigų luomą, tam tikslui tęsti mokslus išvyko pas Tėvus Marijonus, Hinsdale, Ill. ir įstojo aukštesnės mokyklos, kurią Marijonai buvo ką tik prieš kelis metus atidavę. Jaunuolis čia besimokydamas pergyveno nemažai vienuoliškos dvasios ir pats po kurio laiko pasiryžo pasirinkti vienuolišką gyvenimą. 1929 m. stoja Tėvų Marijonų naujokyną; 1930 m. sudeda pirmus vienuoliškus įžadus. 1931 m. Tėvai Marijonai perkelia savo aukštesnę mokyklą į Thompson, Conn., kur sykiu su kitais besimokinančiais išvyksta ir jis. Thompsons Mykolas pereina kolegijos ir filosofijos kurso dalį. 1934 grįžta Hinsdale, Illinois, kur tais metais atidaro Marijonai savą kunigų seminariją, kur iki šiol Mykolas tęsė savo teologinį mokslą, ir galutinai pasiekė savo tikslą — kunigystę su pagyrimais.

Minėtos ir kitos kunigo Mykolo ypatybės bei gabumai užtikrina jam pasisekimo kur tik teks darbuotis. To jam meldžia jo mylimi tėveliai, broliai, giminės, pažįstami.

Tėvų Marijonų koplyčia, Hinsdale, Illinois

į Marijonų Seminariją, Hinsdale, Illinois, baigti teologijos mokslus. Antanui mokslas ir čia, kaip visur kitur, sekėsi gerai ir be didelio vargo. Ir taip po ilgo darbo ir rūpestingo rūšimosi, Antanas kartu su kitais penkiais laimingais savo draugais vienuoliais, šių metų sausio 22 dieną, J. E. Vyskupo Wm. D. O'Brien, D. D. yra įšventinamas į kunigus. Savo pirmas iškilmingas Mišias atnašaus savo gimtinėje, Waterbury, Conn., sausio 29 dieną, Sv. Juozapo parapijoje.

Kunigas Antanas Ignotas yra vertingas ir daug žadantis žmogus. Jis yra draugiškas, malonus ir geros širdies.

Kita graži ir žymi kunigo Antano Ignoto ypatybė yra mokslo meilė. Dvi vasaras jis yra praleidęs mokslo suolo: vieną — De Paul Universitete, Chicago, Ill., o antrą — Marquette Universitete, Milwaukee, Wis. Be

KUNIGAS PETRAS BARAUSKAS,
M. I. C.

Kunigas Petras Edvardas Barauskas, M. I. C., sūnus Antano ir Marijonos Barauskų, kilęs iš Sv. Trejybės parapijos, Newark, New Jersey. Baigęs pradinę mokyklą, Petras stojo į garsią Seton Hall įstaigą (Newark), kurioj jis perėjo aukštesnę mokyklą (high school) ir kolegiją. Ją baigė 1932 metais, gaudamas Meno Baka-

laureato laipsnį. 1933 metais, Tėvai Marijonai, įvertindami Petro gabumus, jį pakvietė mokytojauti jų vedamą Marianopolio Kolegijon, Thompson, Conn. Dar ir šandie studentai prisimena savo buvusio mokytojo įdomias bei turtingas pamokas ir malonius įspūdžius, kurių nemažai Petras ten paliko. Marianopolioje besimokytojaudamas, Petras persiėmė Tėvų Marijonų dvasia ir pats pasiryžo stoti jų eilėn ir išvien dirbti jų kilnius užsimotus darbus. 1934 metais Hinsdale, Ill. stoja naujokyną, 1935 m. sudeda pirmus vienuoliškus įžadus. Tų metų rudenį stoja Marijonų Seminarijon, Hinsdale, Ill. ir po keturių metų uolaus darbo, stoja į kunigų eiles.

Kunigą Petrą, jo studentavimo dienų draugai bei pažįstami jį atmena už jo malonų, gaivų būdą. Kunigui Petriui visad pasisekdavo visur įnešti gyvo, sveiko juoko, linksmos nuotaikos. Visuose jo užsiėmimuose pasireiškėdavo graži tvarka, švara; taip, kad greit buvo galima įgyti juo pasitikėjimas. Gerai nusimanydamas tvarkos reikale ir turėdamas gerą estetinį skonį, Petras buvo dažnai skiriamas prie papuošimo darbų, ypač bažnytinų apeigų, iškilnių ir t.t. Galima drąsiai nuspėti, jog kunigui Petriui Dievo suteiktos ypatybės ir gabumai laiduos jam gausų pasisekimą Kristaus vinyne.

Kunigą Petro iššventinimo proga labai džiaugiasi jo tėveliai, savo senatvę, broliai, seserys, giminės, prieteliai. Džiaugiasi Newarko lietuvių katalikų parapija, kad Tėvų Marijonų kongregacija savo kunigų narių skaičiuje susilaukusi priskaityti kito Kristaus tarno.

Kunigas Petras Barauskas, MIC savo primicijas laikys 1939 m. sausio 29 dieną, Sv. Trejybės lietuvių bažnyčioje, Newark, New Jersey.

KUNIGAS PETRAS POVILAS
ČINIKAS, MIC.

Kunigas Petras Povilas Činikas, M. I. C., sūnus Jono ir Antaninos Činikų, gimė 1912 m. sausio 6 d., Chicago, Illinois. Kilo iš pavyzdingos katalikiškos šeimos. Patys tėvai būdami dievobaimingi, stengėsi ir vaikus panašiai auklėti. Pradinę mokyklą jauną Petrukui teko išeiti arių parapijoje, kadangi tais laikais Sv. Juozapo lietuvių parapija neturėjusi savos parapijinės mokyklos. Jausdamas iš mažens patraukimą į kunigystės luomą, todėl baigęs pradinę mokyklą, mokslus tęsė toliau. Aukštesnius mokslus užbaigė 1932 m. Čikagos arkivyskupijos ruošiamojoje Quigley seminarijoje. Laikui bėgant Petras pamėgo vienuolinį gyvenimą, todėl įstojo į Tėvų Marijonų vienuoliją. Atlikęs vieno meto naujokyną, 1933 m. sudėjo pirmuosius vienuoliškus įžadus. Tolimesnės studijos tęsė Marianopolio Kolegijoje (Thompson, Conn.) ir Tėvų Marijonų Seminarijoje, Hinsdale, Illinois.

Kunigas Petras, nusiėmęs tikslą, griežtai jo visą laiką siekė; karštai pamylėjęs knygas, įvairiais klausimais yra apšėjęs apsiskaitęs. Pasirodęs ir nemenkas literatas. Kunigas Petras yra nuširdžios, atviros asmenybės, visada pasiruošęs kitiems padėti. Pasirodęs savo sumanymais įvairiose keblumose, patiekęs reikale gražių praktiškų pasiūlymų. Neabejojame, jog jo teigiami privatumai ir ypatybės daug kuo padės kun. Petriui sėkmingai darbuotis bet kurioj srityje jis nebūtų pastatytas.

Kunigo Petro iššventinimo proga džiaugiasi jo tėvelis (motina mirusi 1922 m.), brolis, sesutė, giminės ir prieteliai. Nemaža garbė ir So. Chicago Sv. Juozapo parapijai, nes kunigas Petras yra vienuolis-kunigas iš tos parapijos.

KUNIGAS JONAS KAMANDULIS, MIC.

Kunigas Jonas Kamandulis gimė gegužės 16 d., 1912 m., Stoughton, Mass. Vėliau kunigo Jono tėvai persikėlė iš šio miesto į apsigyveno Montello, Mass. Baigė čia pradinę mokyklą. Nuo pat jaunų savo metų jau linko Dievo tarnyston, eidamas ministranto pareigas parapijos bažnyčioje.

Misijos yra apšėję ir ypatingų malonių laikotarpis. Kaip tik kunigo Jono pašaukimas misijų metu realizavosi. Nujautes pašaukimo malonę jis paliko pasaulį ir į džiaugsmus ir išvyko rugsėjo 1927 m. į Tėvų Marijonų vienuolyną Hinsdale, Ill. Čia baigė aukštesnės mokyklos skyrius. Tėvams Marijonams įsteigus kolegiją Thompson, Conn., jis išvyko ten baigti savo kolegijos mokslą. 1932 m. liepos 16 d., sudėjo savo amžinus įžadus. Tėvams Marijonams 1934 m. įsteigus kunigams ruošti aukštesnę seminariją, Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill., kun. Jonas grįžo į senas žinomas ir mylimas aplinkas. Atsidėjęs per keturis metus pasidavė teologiskam Bažnyčios mokslui, ir štai pasirengęs savo kilnų pašaukimą galutinai realizuoti.

Tėvelyje Kamandulyje atspindi maloni ir patraukli asmenybė. Jame glūdi neįsami energijos šaltinis. Iš prigimties linksmos nuotaikos ir galys prisitaikinti prie reikiamų aplinkybių. Linkęs prie misijonieriško darbo ir ketinas ateity jį gyvai realizuoti.

Savo primicijas turės savo tėviškėje, Sv. Roko lietuvių bažnyčioje, kur klebonauja, kun. Jonas Švagždis, sausio 29 d., Geriausio pasisekimo ir Dievo palaimos.

VĒLIAUSIOS IŠ LIETUVOS

Valsčius pats save likviduoja

BALNINKAI, — Ukmergės apskr. Lietuvos valsčiai ir jų ribos buvo nustatyti beveik prieš 20 metų. Įstatymas leidžia silpnoms valsčiams likviduoti ir prisijungti prie kaimyninių valsčių. Valdžia net ragino mažesnius valsčius susijungti, bet mažai atsidaro norinčių likviduoti. Nors Balninkų valsčius nėra mažas, nes turi apie 6000 gyventojų, tačiau jis likviduojasi. Valsčiaus taryba, apsvačiusi vispasiškai tą klausimą, vienu balsu nutarė Balninkų valsčių išskirstyti tarp Zelvės, Zemaitekio. Kurklių ir Aluntos valsčių. Nutarimas toks padarytas tikslu gyventojams palengvinti valsčiaus išlikimo išlaidas.

Elektra ir kaime

STOLAIKIS, Vilkaviškio apskr. — Lietuvos kaimuose dar retai pasitaiko elektra, nes elektra brangi ir brangus jos įvedimas iš didesnių miestų. Tačiau pasitaiko sumanių žmonių, kurie padeda elektrai įeiti į kaimą. Stolaikio kaime gyvena sumanus žmogus, Jonas Šukys, kuris turi eiklorijos ir kavos apdirbimo fabrikėlį, gana gerai ir pelningai veikiantį. Dabar J. Šukys ant širvintos upės stato elektros stotelę, kuri apšviest visus Stolaikio ūkininkus ir Karalkrėslio pieninę.

Naujas Nemuno uostas

JURBARKAS, Raseinių apskr. — Nemunas dabar teturi du žymesnius uostus, — Kaune ir Smaleninkuose, kur garlaiviai ir baidokai gali atsiremontuoti ir stovėti žiemos metu. Nemuno laivininkystei besiplečiant, šių uostų jau nepakanta. Tarp Jurbarko ir Smalininkų dar rusai buvo pastatę Kalnėnų žiemos uostą, bet juo nepatogu naudotis, nes jis yra toliau nuo miesto. Dabar tvarkomas Nemunas Jurbarko rajone, ir susidaro sąlygos čia įrengti žiemos uostą. Numatoma upės srovę pasukti į Kidulių pusę ir dabartinėje Nemuno vagoje pastatyti uostą, kuriame galėtų laivai ir baidokai žiemoti ir atsiremontuoti.

Sparčiai auga miestelis

KAZLŲ-RŪDA, Marijampolės apskr. — Pro Kazlų-Rūdą eina geležinkelio linijos jungiančios Kauną su Kybartais (Vokietijos siena) ir Kauną su Marijampolė — Alytumi. Būdamas geležinkelio mazgas ir turėdamas vasarvietės privatumą, Kazlų-Rūdos miestelis sparčiai auga. Prieš 20 metų čia buvo keli šimtai gyventojų, o dabar jų jau yra apie 3000. Iš valdiško miško sudaryta 400 sklypų naujoms statyboms. Kadangi aplink Kazlų-Rūdą yra dideli miškų plotai, tai statyba vykdoma, daugiausia medinė.

— Nepriklausomybės paminėkliui Priskelimo bažnyčia būsianti baigta ir įrengta tikiai 1943 metais. Statybai dar reikią išleisti apie pusantro milijono litų.

MATAS IR KOTRINA SRIUBAI

Turime garbės pasveikinti "Draugą" jo sukakusių metų ir palinkėti jam, jo visiems redaktoriams ir darbininkams ekmingiausia toliau dirbti religiniuose, tautiškuose, labdariniuose ir kituose geruose darbuose.

MINTYS PYPKĘ ROKANT

Rašo Dūmas

Savo gyvenimo ilgiausius metus esu praleidęs tarpe įvairių tautų. Esu sutikęs įvairiausių žmonių: mokytojų ir nemokytojų, paprastų darbininkų ir pasiturinčių biznierių.

Keletas dienų atgal, teko su sieiti su jaunu japonu. Jis pasirodė gimes ir augęs šioje šalyje, o jo tėvai atvykę iš Japonijos. Jis man daug ką papasakojo iš rusų - japonų karo 1905 metais. Idomu buvo tas viskas girdėti, nes jo tėvai visa tai buvo matę savo akimis. Gaila, kad negaliu viso to suninėti, gal kitą kartą.

Jau buvau nuo jo einęs, kada jis mane pasiskaukė ir paklausė, ar aš jį galėčiau kitą sykį sutikti ir pasiteiravo, kokios aš esu tautos. Lietuvis, jam atsakiau.

— O, — jis tarė, — aš esu daug ką girdėjęs apie Lietuvą. Man rodo, kad tai viena iš trijų Pabaltijos valstybių, kurios beveik vieno didumo. Jos yra Lietuva, Latvija ir Estija.

— Ką Hitleris dabar daro su Lietuva? — pagalios jis manęs paklausė.

Turėjau prisipažinti, kad nežinau. Vienok, sakau, tikslus, kad Lietuvą paliks ramybėje, gi kas liečia Klaipėdą, tai, aš manau, jis ją norės kontroliuoti. Čia paklausiau jo, ką jis mano apie Hitlerį?

— Well, — jis sako, — esu, daug girdėjęs nuo savo žmonių ir skaitęs mūsų kalboje įvairius laikraščius. Aš manau, kad Hitleris yra pašėlęs Vokietijos valdytojas, kuris nori ir kitas šalis valdyti, kaip kad prieš šimtą metų Napoleonas. Bet, aš manau, ir jis savo gyvenimą baigs, kaip ir Napoleonas.

Paskui jis man pasakė, kad Hitleris nėra normalus, kad jis niekados negalės vesti žmonos. O kadangi nėra normalus ir negali turėti normalių vaikų, jis negali ir savo šalį normaliai valdyti.

Kai aš jam atsakiau, kad pirmą sykį apie tai girdžiu, jis iš to net nusistebėjo.

Man pasirodė, kad japonas yra gerokai prasileidęs, tad paklausiau, ką jis mano apie dabartinį Japonijos su Kinija karą ir ką Japonija veiks, jei-

gu užkariaus Kiniją. Jis man taip paaiškino:

— Japonija nemano ir niekados nemany Kiniją užkariauti, nors tas ir yra galima. Ko Japonija nori, ko ji siekia ir kariauja, tai visai kitas dalykas. Japonija nori būti Kinijai broliška tauta, visados palaikyti tarp savęs broliškus santykius ir tik broliškai Kiniją su Japonija suvienyti. Tad, kodėl Japonija kariauja, jeigu ji nori būti tokia prieteliška? "Japonija nori sutriuškinti dabartinę Kinijos diktatorių Chen Kai Shek ir jo valdžią. Nes dabartinis Kinijos diktatorius yra Rusijos raudonosios valdžios itakoj, ir daro tai, ką Stalinas įsako daryti. Taigi, Japonija nori išvyti iš Kinijos komunistus. Per daugelį metų baltosios rasės išnaudojo Kiniją darydamas su ja visokių biznį, ir visados apgaudamas Kiniją. Kitaip sakant, jos ją apvogdavo. Todėl mes norime išvyti baltus šeiminkus iš ten ir patys su ja biznį varyti. Paskui mes norime kiniečius apšviesti ir padaryti juos tokiais pat civilizuotais, kaip kad ir europiečiai, arba kad kaip ir mes esam. Kai kiniečiai paliks civilizuoti, tuomet mes su jais susivienysim ir būsim kaip viena tauta — Azijos tauta, kaip kad ir amerikoniškos tautos. Nors jos kalba skirtingomis kalbomis ir skirtingo tikėjimo, vienok jos yra susivieniję, turi savo sutartį, kaip Monroe Doktrina, ir tokiu būdu nebijo kitų kraštų. Jeigu kuri nors valstybė bandytų užpulti pietų

arba žemių Ameriką, tuomet jos viena kita gintų. Tokia doktrina mes norime turėti ir su Kinija, tuomet Azijoje viešpatausim ir jokio kito svetimo krašto nebijosim. Japonija nenori paversti kiniečių vergais, ji tik nori paversti juos savo draugais". Bet toliau jis man paaiškino, kad kada Japonija baigs savo darbą Kinijoje, tuomet kreips dėmesio į Rusijos Sibirą, kur yra platūs ir turtingi laukai ir galima būtų paversti į turtingą. Tenai randasi gausios nemokytų ir necivilizuotų rusų

AKIŲ GYDYTOJAS

DR. VAITUSH, OPT.

SPECIALISTAS
OPTOMETRICALLY AKIŲ
LIETUVIS

Suvis 20 metų praktikuojantis
Mano Garantavimas:
Patengvins akių įtempimą, kas esu
prižiūrimas galvos skaudėjimo,
vaigimo, akių apimimo, nervuotų,
jo, skaudamą akių karštį, atitaiso
humparagystę ir toliau. Priein-
gia telsingai akinus. Visuose atsi-
kimuose egzaminavimas daromas su
elektra, parodančia mažiausias klai-
las. Specialiai atyda atkreipdama
akies specialius vaikus. Kreivios akys at-
taisomos.
pirmiau.

Valandos nuo 10 iki 8 val. vak.
Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaiso-
mos be ainių. Kainos pigios kaip
pirmiau.

1712 SO. ASHLAND AVE.

LIETUVIAI ADVOKATAI

Telephone YARDS 1001

JOSEPH J. GRISH

LIETUVIS ADVOKATAS

4631 So. Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone REpublic 9723

KAL & ZARETSKY

LIETUVIAI ADVOKATAI

6322 So. Western Avenue

VALANDOS:

Panėdėly, Utarninke ir Ketverge-
nuo 2 iki 9 val. vakare.
Seređoj ir Pėtnyčioj — 2 iki 6 v.
Subatoj nuo 12 iki 6 v. v.
Tel. Prospect 1012
Rez. Tel. REpublic 5047

MARQUETTE PARK

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų
Jubilėjaus Proga

Užlaikau deimantų, laikrodžių ir
kitokių brangmenų.

Laikrodžių taisymas, tai mano spe-
cialybė.

A. PETKUS

2456 W. 69th St.

Chicago, Illinois

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų
Jubilėjaus Proga

JOE VILIMAS

CONTRACTOR & BUILDER

Home Repairs — Real Estate

6800 S. Maplewood Ave.

Chicago, Ill.

Tel. HEMlock 2323

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų
Jubilėjaus Proga

J. KODIS UZEIGA

2622 West 69th St.

Chicago, Illinois

Tel. Prospect 6629

ir Japonija daug ką gero jie-
mų galėtų suteikti. Kas link
Jungtinių Valstybių, Japonija
niekada jų neatakuos. Net ir
šiandien visi Japonijos gyven-
tojai mano, jog Amerikos gy-
ventojai yra jų geri priete-
liai ir jie tokie visados pasi-
liks.

Tai tiek ši kartą. Kitą sykį
kada susieisim, daugiau apie
ką kitą pasikalbėsime.

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIUNAS

DANTISTAS

1446 So. 49th Court, Cicero

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir
Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir
Seštadieniais
Valandos: 3-8 P. M.

Ofiso Tel. CANal 2345

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2158 W. Cermak Road

Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare

Trečiadieniais pagal sutartį

Res. Tel. CANal 0402

2305 So. Leavitt Street

Ofiso Tel. CANal 6122

Res. 8342 So. Marshfield Ave.

Res. Tel. Beverly 1868.

DR. GEORGE I. BLOŽIS

DANTISTAS

2201 West Cermak Rd.

VALANDOS:

9:30 iki 12 ryto 1 iki 4:30 popiet

6 iki 8 vakare

Trečiadieniais ir Sekmadieniais

pagal sutartį.

DR. P. J. BEINAR

(BEINAKUSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6900 South Halsted Street

TELEFONAI:

Ofiso WENTworth 1612

Res. — YARDS 3955

OFISO VALANDOS:

2 iki 4 popiet 7 iki 9 vakare

Trečiadieniais ir Sekmadieniais

pagal sutartį.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Res 6958 So. Talman Ave.

Res. Tel. GROvehill 0617

Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2423 W. Marquette Road

Val. 2-4 ir 7-9 vak.

1446 So. 49th Ct.

Subatomis nuo 7-9 vakare

Ketv. ir Nedėliomis susitarus

Office hours:

2 to 4 and 7 to 9 P. M.

Sundays by appointment

DR. STRIKOL'IS

PHYSICIAN and SURGEON

4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Nedėliomis pagal sutartį.

Office Tel. YARDS 4787

Namų Tel. PROspect 1930

Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 W. Cermak Road

Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.

REZIDENCIJA

6631 S. California Ave.

Telefonas REpublic 7868

Office Phone Res and Office

PROspect 1028 2359 S. Leavitt St.

Val: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706

DR. J. J. KOWAR

(KOWARSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2403 W. 63rd St., Chicago

Nedėliom ir Trečiadieniais

Pagal sutartį.

Tel. LAfayette 8016

DR. C. J. SVENCISKAS

DANTISTAS

4300 So. Fairfield Avenue

OFISO VALANDOS:

10 val. ryto iki 9 val. vakare

Antradieniais ir Trečiadieniais

pagal sutartį.

LIETUVIAI DAKTARAI

Telefonas HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2415 W. Marquette Rd.

Ofiso valandos:

10-12 val. ryto

2-4 ir 6-8 val. vakaro

Trečiadieniais ir Sekmadieniais

Susitarus

Tel. CANal 5969

DR. WALTER J. PHILLIPS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2155 West Cermak Road

OFISO VALANDOS:

1-4 ir 6:30-8:30 vakare

ir pagal sutartį.

Tel. CAPitol 2828

DR. W. J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4309 W. Fullerton St.

OFISO VALANDOS:

1-4 po piet ir 6-8 vak.

DR. A. J. MANIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIRginia 1116 4070 Archer Ave.

Valandos: 1-3 ir 7-8

Kasdien išskyrus Seređą

Seređomis ir Nedėl. pagal sutartį

Sėkmadienį susitarus

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFISAS

4729 So. Ashland Ave.

2-tros lubos

CHICAGO, ILL.

Telefonas MIDway 2880

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4

val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

Sėkmadieniais nuo 10 iki 12 v. ryto

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4631 So. Ashland Ave.

Tel. YARDS 0994

Rez. Tel. PLaza 2400

VALANDOS:

Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak

Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

Tel. YARDS 5921

Res. KENwood 5107

DR. A. J. BERTASH

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30

756 West 35th Street

Tel. CALumet 5974

OFISO VALANDOS

9 val. ryto iki 8 v. vakare, išskiriam

sekmadieniais ir trečiadieniais

DR. A. P. STULGA

DANTŲ GYDYTOJAS

3259 S. Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. VIRginia 0036

Residencijos Tel. BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 P. M.

Residencija

8939 So. Claremont Ave.

Valandos: 9-10 A. M.

Nedėliomis pagal sutartį

Tel. CANal 0257

Res. Tel. PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 So. Halsted Street

Residencija 6600 So. Artesian Ave.

VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet

6 iki 8 val. vakaro

Tel. YARDS 2246

DR. C. VEZEL'IS

DANTISTAS

4645 So. Ashland Avenue

arti 47th Street

Val: nuo 9 ryto iki 8 vakaro

Seređoj pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKI

DANTISTAS

4143 South Archer Avenue

Telefonas LAfayette 3650

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir

Penktadieniais

4631 South Ashland Av.

Tel. YARDS 0994

Eismadieniais, Trečiadieniais ir

Sėkmadieniais

KURIS LIETUVOS CHORAS VYKS Į AMERIKĄ?

KAUNAS (VDV.) — Pernai Lietuvoje viešėjo amerikiečių lietuvių "Pirmyn" choras ir Vilniečių "Varpo" choras. Šie mieli svečiai Lietuvoje buvo labai gražiai priimti, paliko čia gražų įspūdį ir atminimą. Tenka manyti, kad apsilankiusieji brangūs svečiai, dainos meno mėgėjai ir kėlėjai, liko patenkinti savo viešėjimu nepriklausomoje Lietuvoje.

Lietuvos ir užsienių lietuvių dainininkų, sportininkų, menininkų ir šiaip jaunimo vienu pas kitus pasisusėjimas bei savo sugebėjimais pasirodymas turi visokeriopos reikšmės ir yra reikšmingas. Deja, tolimos ir brangios kelionės neleidžia šitokias ekskursijas labai išplėsti. Todėl svarbu bent jas gerai organizuoti, paruošti programas, kad būtų geriausiai pasiektas užsibrėžtas tikslas.

Dabar Lietuvoje yra iškeltas klausimas apie pasiuntimą šiemet į Jungtines Amerikos Valstybes vieno tikrai gerą choro, kuris papildytų ir pajavirintų lietuvių dienos New Yorko parodoje programą ir duotų eilę koncertų lietuvių kolonijose. Rodos, kad šitas sumanymas rado pritarimą atitinkamose valdžios įstaigose, ir jam įgyvendinti esanti patikrinta vyriausybės parama. Tačiau iškilo klausimas, jau sukėlęs ir spaudoje diskusijų, kurį būtent chorą siųsti į užjūrius reprezentuoti Lietuvos dainos meną ir jaunimą. Kalbama buvo apie universiteto chorą. Netrukus pareiškė pageidavimą vykti į Ameriką Saulių Sąjungos ir jaunlietuvių chorai. Jaunlietuvius esą pakvietęs amerikiečių "Pirmyn" choras, kurį pernai Lietuvoje jaunlietuviai daugiausia globojo. Bet šitą pakvietimą galima vertinti tik kaip amerikiečių dėkingumo ir mandagumo ženklą. Girdėti, kad norėtų važiuoti pas amerikiečius ir

Klaipėdos giedotojų draugijos choras, kuris taip pat dainos mene yra pasiekęs aukšto lygio. Be abejo, yra Lietuvos ir daugiau chorų, kurie gal nebūčiau reprezentuoti lietuvišką dainą negu čia paminėti chorai. Taigi nelengva

pasakyti, kuris choras geriausias bei stipriausias ir kuris turi tinkamiausią šiai gastrolei dainų repertuarą. Spaudoje aptinkama siūlymų chorą parinkti konkurso būdu. Šitas būdas gal būtų visai geras, jeigu norima tiksliai įvertinti choro meninį pajėgumą. Bet šito nepakanka.

Į Ameriką turėti vykti toks choras, kuris yra sukurtas mesti ar katalikiškumą, ar kitokių specifinių atspalvių. Toks choras jau negalėtų būti vienišas amerikiečiams lietuviams vienodai retas ir mylimas svečias. Be to, svarbu yra, kad choro dalyviai savo asmeniniais savumais sugebėtų įsivijoti atstovauti Lietuvai.

vos jaunimą be jokių priekaištų.

Choro kelionės reikšmė nešibaigs vien jo koncertais. Amerikiečių lietuvių dvasios pakėlimui, jų supažindinimui su senąja tėvyne daug svers choro dalyvių susitikimai bei pasikalbėjimai su savo užjūrių broliais.

Atrodo, kad pagal šitokius samprotavimus, tinkamiausias choras kelionei į Jungtines Amerikos Valstybes bus Vytauto Didžiojo universiteto choras.

VĖLIAUSIOS IŠ LIETUVOS

— Iš užsienių buvo paskolos pasiūlymų Šventosios uosto statybai. Tačiau nuo pastatymo atsisakoma, ir Lietuva toliau plės ir statys tą uostą savo lėšomis ir pajėgomis.

— Naujai nupirktas laivas "Panevėžys", jūroje pritrūkęs kuro, buvo nuplukdytas į Vinemundes uostą. Netrukus "Panevėžys" išplauks į Klaipėdą.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

CICERO, ILLINOIS

Įvertindami dienraščio nuveiktus lietuvių darbus, sveikiname dienraštį "Draugą" su 30 metų jubiliejumi, linkėdami laimingiausio pasisekimo ateityje.

ZARASIŠKIŲ KLUBAS

James Tarulis,
Pirmininkas

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

MRS. B. PUŽAUSKAS

6559 So. Campbell Avenue
Tel. Prospect 9153

MARQUETTE PARK

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

R. IR E. ANDRELIUNAI
6324 So. Western Avenue

Nupigino kainas Laikrodžių, Deimantų, Visokių Ziedų, Rašomųjų Plunksnų ir visų kitų dalykų. Be to dar kiekvienam kostumeriui duos po gražią dovaną. Taipgi užlaiko muzikalių instrumentų.

Krautuvėje randasi ir įvairių rankdarbių kurių kostumeriai galės įsigyti, arba palikti užsakymą padarymui pagal reikalavimą.

TEL. REPUBLIC 4932

Krautuvė atidara kas vakaras iki 9:00 val., Ned. iki 2:00 val. p. p.

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

MARQUETTE PARK REALTY CO.

Generaliai Kontraktoriai ir Namų Statytojai

6909 S. Rockwell St. Tel. Grovehill 0036
John G. Mezlauskis, Pirmininkas

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

ANTANAS IR KOTRYNA YANČIAI

Schlitz Alus — Visokie Gardūs Gėrimai
Kviečiame visus lankyti pas mus ir toliau, kaip praelyje

3052 W. 63rd St. Tel. Republic 2410
CHICAGO, ILLINOIS

CICERO, ILLINOIS

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

LINKSMA UŽEIGA

1320 So. 49th Ave. Cicero, Illinois
Tel. Cicero 5875
Stanislovas ir Pranciška Laudanskiai

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

5 & 10 TAVERN

2320 So. Cicero Ave. Cicero, Illinois
PETRAS IR BARBORA PALULAI, sav.

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

CHAS. SYREWICZE IR SŪNUS GRABORIAI

Dieną ir Naktį Patarnavimas
Koplyčia Dykai

1344 So. 50th Ave. Tel. Cicero 294

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

DR. P. ATKOČIUNAS DANTISTAS

1446 So. 49th Ct. Tel. Cicero 6756
CICERO, ILLINOIS

BRIGHTON PARK

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

MID-WEST JEWELRY AND MUSIC

ANTHONY P. LIAKAS, Prop.

Mano moderniškai įtaisytoje krautuvėje rasite geriausios rūšies brangmenų: laikrodžių, žiedų, muzikalių instrumentų ir tt.

Visus kviečiu atsilankyti ir duoti man progą jums patarnauti.

2049 W. 35th St., Chicago
TELEFONAS LAFAYETTE 0332

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

FIRE CHIEF

MARFAK

TEXACO GASOLINE

JONAS BALTUTIS

IR

SUNAI

ISVEŽIOTOJAI
THE TEXAS CO.

2625 W. 47th St. Tel. LAFayette 0376

BRIDGEPORT

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

MILDA AUTO SALES

DOMINIKAS KURAITIS, Sav.

806 West 31st St.,
Tel. VICTory 1696

CHICAGO, ILL.

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

Pranešam, kad užlaikom čėverykus vyrams, moterims ir vaikams visokių stailių. Ypač didelis pasirinkimas dabar Kalėdų metu.

Kviečiame naudotis mūsų ilgų metų patyrimu. Gausite patenkinantį patarnavimą ir tinkamą avalą, ypač jaunimui — vaikams ir merginoms smagių čėverykų šokiams.

UNIVERSAL SHOE STORE

Antanas Zaleckis ir Joseph Martinai, savininkai
3337 South Halsted Street

GENERAL

RE-ELECT

JAMES F. KOVARIK

Alderman Fifteenth Ward
of Chicago

Elections February 28th, 1939

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

Vincas ir Ona Kubaičiai, Sūnūs Edvardas ir Andrius, dukterys Frances ir Karalina,

SUNSET PARK

Telefonas Lemont 87—W—1
LEMONT, ILL.

Labai man malonu pasveikinti "Draugą" jo jubiliejaus progą ir palinkėti jo leidėjams, redaktoriams ir platinintojams geriausių sekmių ateityje.

Simonas Piliackas

Dalykai Kuriems Verta Gyventi

(Iš angliško vertė KUN. ANT. M. KARUŽISKIS)

SKYRIUS XVI Saugus pavidimas

(Tęsinys)

Jis niekad nedaro gyvenimą mums lengvu, kaip mes kartais klaidingai darome tiems, kuriuos mylime, užgaudami juos, susilpnindami jų charakterį, mūsų perdideliu pagelbėjimu. Kristus visados įkvėpdina mus daryti geriausia.

Kokiais tik meilias žmogius kas prietelystės mes galime sudaryti, ir ką tik šios gali mums reikėti, tai tikrai mūsų gyvenimo pavidimu į Kristaus rankas gali būti visiškai saugumas šiame taip pikto pilname pasaulyje, arba mūsų gyvenimas gali kada nors pasiekti savo geriausiąsias galimybes.

Mes taipgi galime, tat, padaryti šį patį mūsų gyvenimo pavidimą, kuomet prieiname prie to, ką vadiname mirimu. Tai yra tas, ką Jėzus padarė: "Tėve, į tavo rankas aš atiduodu savo dvasią". (Šv. Luko XXIII, 46). Yra mums sunku matyti mūsų prietelius mirstančius. Išrodome, kad jie pasigies mūsų meilės ir kad mirtis kaip nors

juos užgaus. Bet klystame. Jie bus užlaikyti kaip nė jokia motina neužlaikė kūdikį ir kurią dieną apturėsime juos atgal spindančiame grožyje.

"Mes esame gana tikri, kad Jis juos mums atiduos — skaisčius, nekaltus, ir gražius; mes žinome, kad Jis tikrai užlaikys mūsų mūšikius ir tie, kurie Jo iki mes užmigsime; mes žinome, kad Jis nemano nutraukti ryšius siekiančius tarp Čia ir Ten. Jis nemano — nors dangus yra puikus — pakeisti dvasių ten įeinančių; kad jie užmirštų akių, kurios išskeltos ir šlapios, lūpų, kurios per daug malda tykios. Jis nepaims dvasių, kurias Jis davė ir nepadarys išaukštintus taip naujais, kad jie bus man ir tau prarasti. Aš tikiu, jie priims mus, tave ir mane, ir bus taip linksmi mūsų su-tikti, kad kuomet aš labiausiai nuliūščiau, aš pradėdau atsiminti apie to linksmumą ir tą dieną, kuomet jie visa mums pasakys apie kelią, kuriuo jie išmoko eiti — kuomet jie dangaus kelius parodys. Mano nustotieji, maniškiai ir aš, turėsime tiek daug drauge neužilgo matyti. Aš tikiu, kad kaip tik pats meilūs veidas,

Sveikinu "Draugą" sulaukusį 30 metų gyvavimo sukakties. Jo leidėjams, redaktoriams ir visokiems bendradarbiams linkiu geriausio pasisekimo tolimesnėje jų darbuotėje prie katalikiškojo dienraščio.

JONAS KRUSAS,

Šv. Kazimiero kapinių užveizda

bet išaukštintas, laukia toje vietoje, kur susieisime, jei tikrai aš būsiu paskaitytas vėrtu toje būsiančioje dienoje. Aš tikiu, kad Dievas suteiks malonią nuostabą ašaromis su-teptomis, nuliūdimoms akims ir kad Jo dangus bus kuo linksmiausias, kuo labiausia džiaugsmu tau ir man pritvinktas, kadangi mes daugiausia kentėjome. Dievas niekad nepadarė dvasios dvasiai, pa-

našumo atsakančio panašumui ir nepadėjo juos šalia kito — taip išdirbtą į vieną nors atskirus, mistifikuotus ir nemanė nutraukti tarp jų tų drebančių ryšių. Kuomet išbūsime, aš esu tikras mes būsime labai linksmi, kad truputėliui buvome taip liūdni".

(Seks skyrius XVII)

NUSIVYLĖ SOVIETŲ "ROJUMI"

BUDAPESTAS, Vengrija, liepos 16. — Didelį įspūdį sukėlė čia išleista vieno vengro darbininko buvusio komunisto parašyta knyga vardu "Buvusio Sovietų Darbininko Gyvenimas Per Penkioliką Metų Sovietų Rojuje." Žmogus aprašo savo skaudų nusivylimą tuo "rojumi" Rusijoje.

Griuvus komunistų režimui Vengrijoje 1919 metais tas darbininkas bendrai su raudonųjų vengrų vadu Bela Kunu ir kitais išsinešdino į bolševikų "rojų" Rusijoje.

Pradžioje, rašo tas nusivylęs darbininkas, bolševikai juos visus ten vaišino ir įvertino jų žygius. Tačiau po nekurių laiko tas bolševikų broliškumas ataušo ir pagaliau visiškai atšalo. Juos imta ignoruoti. Neteko darbo. Bolševikai jų likimu nesirūpino, net jiems sergant juos paneigė.

Kiek palaukus jie patyrė, kad Bela Kun suimtas ir nu-

teistas dešimčiai metų kalėti, o jie ištremiti iš sovietų "rojaus" kaip negeistini svetimsaliai.

Nuo savo burnos nenutraukęs, kito nepamylėsi. Obuolys nuo obuols netoli krinta.

Iprotis piktesnis už prigimtį. Iškėlė kaip sakalas, nutūpė kaip vabalas.

BEST WISHES, SUCCESS AND
LONG LIFE TO
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

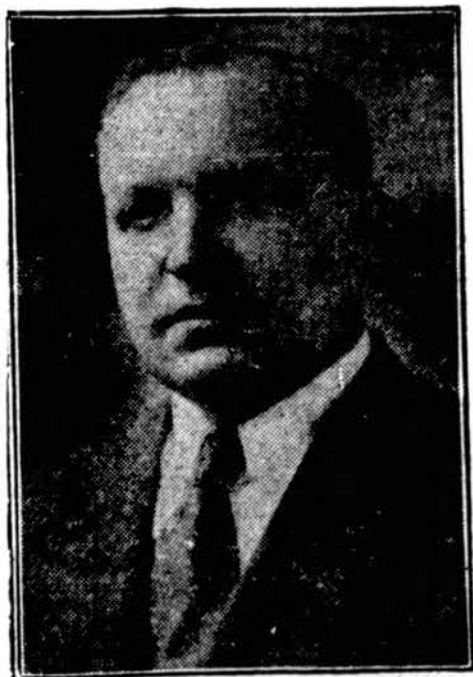
From

JOSEPH F. ROPA

ALDERMAN 21st WARD

ROOSEVELT FURNITURE CO.

Sveikina dienraštį "Draugą" sulaukusį 30-ties metų gyvavimo jubiliejaus ir linki jam dar ilgai gyvuoti.

JONAS BERTULIS ir MIKAS JOVARAUSKAS
Savininkai

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEEley 8760
CHICAGO

BEST WISHES

Congressman

A. J. SABATH

10 So. LaSalle Street

George A. Wilson (kairėj) respublikonas, naujas Iowa val. gubernatorius. Dešinėj buvęs gub. Nelson Kraschel, demokratas. Jis pralaimėjo pereinamo rinkimuose. (Acme photo)

METROPOLITAN
STATE BANK
2201 West Cermak Road
CHICAGO

Sveikiname dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus proga ir linkime, kad dar daug, daug metų gyvuotų.

Valdyba

JOHN B. BRENZA, President
STEVEN S. TYRAKOWSKI, Vice-President
JULIUS C. BRENZA, Cashier
Direktoriai

JOHN B. BRENZA
STEVEN S. TYRAKOWSKI
DR. SYLVESTER A. BRENZA
JULIUS C. BRENZA
WILLIAM S. BRENZA

Compliments of

ALDERMAN

ARTHUR G. LINDELL

9th Ward

"DRAUGO" NUO PELNAI MŪSŲ TAUTAI

(Tęsinys iš 2 pusl.)

kovo 31 d. "Draugas" išėina dienraščiu. Jo priešakyje atsisotja tik ką iš Lietuvos atvykęs "Vilčiai" aukų rinkti kupinas energijos ir žemaitiško užsispyrimo vyras kun. dr. J. Maliauskas. Dabar jau kasdien "Draugas" kelia lietuvių tautinę sąmonę, kasdien ragina dirbti Lietuvai, ją šelpti. Dienraščio redaktorius neabejoja, kad "kam brangi Lietuvos laisvė, kam brangi lietuviškai katalikiškoji kultūra, tas beabejo remis dienraštį."

Iš Lietuvos ateina vis baisesnės žinios, ištremtieji bėgliai, karas nesibaigia, visuomenė nusiminimo apimta, bet "Draugas" vis drąsina, ramina: "Nors sunki likimo letena mus spaudžia, nenuleiskime rankų! Paduokime jas draugiškai vienas kitam, su pilna vilties ir meilės širdimi, kaip milžinai stokime visi į darbą, o tuomet susilauksime šviesesnės ateities."

Lietuvos laisvei švintant

1918 metais pradeda švisti Lietuvai laisvė. "Draugas" pirmas stoja už Amerikos Lietuvių Tarybos sumanymą susaukti lietuvių visuotinę seimą New Yorke ir svarstyti Lietuvos laisvės reikalus. Iš vien tik Chicago suorganizuojama kelis šimtus draugijų ir organizacijų atstovų. Seimas įvyksta 1918 m., kovo mėn. Jame dalyvauja keliolika šimtų atstovų, suvažiuusių iš visų Jungt. Amerikos Valstybių. Priima labai reikšmingas, Lietuvos laisvę liečiančias rezolucijas, prie kurių įvykinimo dienraštis "Draugas" labiausiai prisidėjo. Sudaromas tarybų pildomasis komitetas, atidaromas Vašingtone biuras, užlaikomi ten žmonės, taip kad darbas eina plačia vage ir mūsų dienraštis to darbo svarbiausias ramstis. Jis savo skaitytojų ir visų Amerikos lietuvių prašo būti duosniais tautos reikalams, nes, sako, atėjo svarbus momentas, kuris Lietuvos likimą nulems į vieną ar kitą pusę. 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbia Nepriklausomybės Aktą. Mūsų dienraštis ne vien džiaugiasi, bet visu balsu šaukia išeiviją sujungti visas savo jėgas, kad tas aktas nepasliktų tik paprastu popierės žmotu, kad jis būtų įgyvendintas. Vieni šaukia "nė cento Lietuvai", kiti ginčijasi, bet "Draugas" vedėjai, skaitytojai ir jo vadovaujamoji katalikų visuomenė drąsiai ir nuoširdžiai dirba, šimtines ir tūkstantines aukoja. Šiuptelėkim, broliai ir sesers amerikiečiai gausia saują ant tautos aukūro. Savo draugams ir priešams parodykime, kad gyvybės ir laisvės troškimo mums nestoka ir tuomi pačiu pareikalaukime savo tautai nepriklausomybės... Tautos ir Dievo įstatymai to nuo mūsų reikalauja... Lietuvai laisvės aušra brėkš-

ta. Jos šviesa ir šilumą savo pasiukavimu "palaikykime." Taip rašo "Dr." 1918 m. 298 nr. Vadinasi, ir pranašauja ir akstina.

Susidaro Lietuvos vyriausybė, organizuoja kariuomenę ir visą valstybinį aparatą, puola ją bolševikai, lenkai ir bermontininkai. Iš visų pusių susidaro pavojų jaunutei respublikai. "Draugas" ir vėl šaukia Amerikos lietuvių visuomenę dirbti visomis jėgomis, organizuoti, ir kloti Lietuvos gelbėjimui aukas. Tas šauksmas nėra balsu tyruose. Šimtai, tūkstantiniai suaukojama. Šelpiamos Lietuvos delegacijos užsieniuose, plačiu mastu varoma publikacija, perkami kariuomenei ginklai, drabužiai. Nieks šiandien neabejoja, kad amerikiečių nuopelnai kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės yra dideli. "Draugo" vaidmuo visuose šiuose tautos darbuose yra labai svarbus. Jei dar priskaičiuotume, kiek mūsų dienraštis prisidėjo prie išgavimo Lietuvai Amerikos de facto ir de jure pripažinimo, prie parėmimo Lietuvos kultūrinių, švietimo ir labdarinių įstaigų, tai gautume dar geresnį vaizdą, kiek daug "Draugui" rūpėjo mūsų tautos laisvė ir jos gerovė.

Redaktoriai

Nerasi kito lietuvių laikraščio Amerikoje, kuris būtų buvęs taip turtingas redaktoriais, kaip "Draugas". Pirmasis redaktorius a. a. kun.

A. Kaupas buvo vienas žymiausias savo laikų publicistas ir rašytojas. Kun. F. Kemėšis (dabar kanauninkas ir Dotnuvos Žemės ūkio profesorius) buvo gabus organizatorius, geras rašytojas ir karštas patrijotas. Pranas Šivickis (dabar Lietuvos Universiteto profesorius) nors neilgai redegavo, bet vis dėlto daug ko naujo įnešė į laikraštį. Julius Kaupas (dabar Lietuvos banko direktorius) turėjo neabejotiną publicisto gabumus ir daug kas galisi, kad jis metė laikraštinių profesiją. Kun. dr. A. Maliauskas (Lietuvos Universiteto profesorius) griežtai kovavo su mūsų idėjos priešais, taip pat neglostė ir tautos priešų. Kun. prof. Pr. Būčys (dabar vyskupas) sėkmingai kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės ir pasižymėjo moksliniais straipsniais. Kun. dr. Ig. Česaitis (dabar Lietuvos kariuomenės kapelionas) daug gyvumo įnešė į dienraštį, suorganizuodamas gausią bendradarbių būrį. Dr. K. Pakštas (Lietuvos Universiteto profesorius) neilgai tebuvo redaktorium, tačiau savo laikotarpį pažymėjo rimtais, moksliniais raštais. Kun. B. Bumša kompromisų su priešais nedarė. Su jais vedavo karštas polemikas. Kun. K. Reklaitis ir kun. dr. K. Matulaitis (vienas gyvena Romoje, kitas Londone) dirbo ramiai, bet produktyviai. A. a. kun. Vincentas Kulikauskas,

kuriam daugiausia jėgų reikėjo įdėti į dienraščio gyvybės išlaikymą, rašė gyvai ir nuoširdžiai.

Vadinasi, per 30 metų "Draugas" turėjo 12 redaktorių, o šiuos žodžius rašantis jau tryliktas. Nors yra sakoma, kad jei dažnai redaktoriai mainosi, laikraščiu nėra sveika, tačiau "Draugas" nuo to nenukentėjo, nes visi redaktoriai dirbo vienam tikslui — Dievo garbei ir savo tautos gerovei. Žinoma, jie skyrėsi savo būdu, rašymo stilium, bet jų nusistatymas tautinių darbų link buvo vienodas. Visi mokslo vyrai, gilūs patrijotai, rašytojai ir visi šiandien užima garbingas vietas ar tai Bažnyčios ar tautos gyvenime.

"Draugo" nuopelnai tautai yra dideli, nes jų redaktoriai nesėdėjo užsidarę redakcijos kabinetuose, bet ėjo į visuomenę, jie ne tik rašė, bet ir gyvu žodžiu kalbėjo, ragino, vadovavo. Visi ir buvę ir esantieji redaktoriai buvo ir yra apkrauti visuomeniniais darbais. Taigi, jie ne vien redaktoriai bet ir vadai. Jie nepasitenkino per laikraštį ir gyvu žodžiu skleisti kilnius idėjas, bet rašė knygas, kurias leido "Draugo" suorganizuoti Spaudos Draugija. Knygų išleista labai daug ir nadingų.

Būtų netikslu praleisti nepaminėjus vyriausiųjų redaktorių padėjėjus, paprastai vadinamus redakcijos narius. Jų

taip pat buvo daug. Taip pat gabių rašytojų ir veikėjų.

Pirmoje vietoje tenka paminėti Petrą Tumasonį, kuris yra vienas iš seniausių Amerikos lietuvių spaudos darbininkų. Jis pradėjo dirbti prie kun. Varnagorio leidžiamos "Zvaigždės" 1900 metais. Ilgai dirbo prie "Kataliko", o prie "Draugo" dirba nuo 1916 metų. Antras Ignas Sakalas, dirbęs su mažomis pertraukomis nuo 1918 m. Jis taip pat yra senas plunksnos darbininkas. Tą darbą pradėjęs Lietuvoje. Be to yra veiklus mūsų organizacijose, ypač jaunimo tarpe veikėjas. Be jų "Draugo" redakcijoje yra dirbę: M. Zujus, J. Karosas, J. Slikas, dr. A. Rakauskas, Pr. Zdanekas, kun. A. Liukus, kun. Kazakas, dr. A. Račkus ir P. Jurgėla.

darbais, pasišventimu, savo raštais praturtino mūsų visuomenę, pakėlė religinę ir tautinę išeivijos sąmonę, ją vedė tokiais keliais, kuriais eidama, ji galėjo labai daug prisidėti prie visų svarbiųjų tautos ir prie Lietuvos nepriklausomybės iškovojimo.

Ir po 3 metų darbo "Draugas" nemano silsėtis, bet turėdamas nuveiktų darbų gražų rekordą, patyrimą, ir toliau dirbs laikydamas tos pačios religinės ir tautinės krypties, nenusižengdamas tiems idealams, kurie buvo skelbiami jo skiltyse pratytyje.

Leonardas Simutis,
Dabartinis "Draugo" redaktorius.

Meilė pritaria geram darbui, meilė pasišvenčia.

URBA FLOWER SHOPPE
4180 ARCHER AVE.
Phone LAFAYETTE 6800
Gėles Mylintiems — Vestuvėms —
Sveikintiems — Laidotuviams —
Papuotimams

WEST SIDE

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų
Jubiliejaus Proga

WEST SIDE EXPRESS

Moving, Pečiams Alyva, Anglys ir Malkos
2146 So. Hoyne Avenue Chicago, Ill.
Telephone Canal 5233

S. T. FABIONAS, Savininkas

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų
Jubiliejaus Proga

JUOZAS IR MARGARETA
DOBROWALSKIAI
IR
SŪNAI JUOZAS IR VINCENTAS

Aukštos Rūšies Bučernė ir Grosernė

2325 So. Oakley Ave. Tel. CANal 1712
Užlaiko vien geriausios rūšies mėsos ir grosernė dalykus. Pristatome į namus.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOTUVŲ ĮSTAIGA

AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose
Chicago dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programų šeštadienio vakarais,
7:00 val. vakaro iš WHFC stoties (1420 K.) — Pranešėjas
P. BALTIMIERAS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
KELNER — PRUZIN

Geriausios patarnavimas — Moteris patarnauja
Phone 9000 620 W. 15th Ave.

LEONARDAS EŽERSKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
KOPLYČIA DYKAI

2025 W. 51st St. Tel. YARDS 1278

Res. 4543 South Paulina Street

Mokame 4%
DIVIDENDŲ UŽ TAUPOMUS PINIGUS

Su pradžia 1939 metų kviečiame
lietuvius taupyti pinigus SIMANO
DAUKANTO FEDERAL SAV-
INGS & LOAN ASSOCIATION
of CHICAGO, kur kiekvieno as-
mens taupiniai apdrausti iki
\$5000.00 Federal Savings & Loan
Insurance Corporation, Washing-
ton, D. C.

Skoliname Pinigus ant Pirmų Morgičių
Nuo 5 iki 20 Metų Mažais Mėnesiniais
Atmokėjimais

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES Į

2202 W. Cermak Rd. Tel. Canal 8887
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas
Chicago, Ill.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS
DIENĄ IR NAKTĮ
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE
MIESTO DALYSE

I. J. Zolp

1646 West 46th Street
Phone YARDS 0781-0782

Albert V.

Petkus ir Eudeikis

4704 S. Western Avenue
Tel. LAFayette 8024

P. J. Ridikas

3354 So. Halsted St.
Telefonas YARDS 1419

Anthony B. Petkus

6834 So. Western Ave.
GROvehill 0142
1410 S. 49th Court
CICero 2109

Lachawicz ir Sunai

2314 West 23rd Place
Phone CANal 2515
Skyrius 42-44 E. 108 St.
Phone PULman 1270

J. Liulevičius

4348 So. California Ave.
Phone LAFayette 3572

S. P. Maziuka

3319 Lituanica Avenue
Phone YARDS 1138-1139

Antanas M. Phillips

3307 Lituanica Ave.
Phone YARDS 4908

LIETUVOS ŠAULIAI RUOŠIASI SAVO JUBILIEJUI

KAUNAS (VDV.) — Lietuvos Šaulių Sąjunga 1939 metų vasarą iškilmingai minės savo dvidešimtmečio sukaktį, kuriai jau dabar pradėta ruošti. Kaune įvyks didelis šaulių suvažiavimas, kuriame dalyvaus keliasdešimt tūkstančių šaulių. Čia bus iškilmingi posėdžiai, parada, sporto rungtynės ir šaulių chorų dainų šventė. Vietose šaulių daliniai taip pat suruošė jubiliejinės iškilmes, pagal savo pajėgumą ir vietos sąlygas.

Tuo tarpu svarbiausia yra suderinti šaulių chorų didžiąją šventę. Tuo tikslu Kaune šiomis dienomis įvyko šaulių chorų vadovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo virš 100 chorvedžių. Suvažiavimą atidarė Sąjungos vadas plk. Pr. Saladžius sveikinamąją kal-

ba. Jis skatino šauliškos dainos kėlėjus dar plačiau eiti su dainos menu į plačiąją visuomenę. Nurodė, kad šauliams kūno mankštos ir kariškų pratimų nepakanta: be meno, be dainos šaulių veikla nebūtų pilna. Daina kelia dvasią, žadina tėvynės meilę ir ryžtumą; daina šaulių Sąjungą įtraukia į plačiąją visuomenę. Todėl Sąjungos vadovybė rėmė ir toliau pagal išgales remis šaulių chorų, orkestrų, vaidybos mėgėjų ratelius, ir kit.

Šaulių chorvedžių suvažiavimas aptarė būsimos jubiliejinės dainų šventės programą ir kitus šaulių chorų ugdymo reikalus. Šaulių Sąjunga buvo suruošusi provincijoje eilę meno vakarų, turėjusių gražų

pasisekimą. Ateityje numato pie 150 chorų su 3000 dainininkų ir keliasdešimt orkestrų. Programa šventei paruošta plati, įvairi, ir tikimasi ji bus gerai įvykdyta.

Skaitykite Biznierių Bargenus

BRIGHTON PARK

Valdyba ir Direktorai sveikina "Draugą" jo 30-ties metų gyvavimo sukakties proga ir linki geriausių sekmių ateityje

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Pirmininkas

DIREKTORIAI:

Michael Jasnauskas, Helen Kuchinskas,
Adam Bartus, Leon Giniotis,
S. A. Szymkewicz, Dionizas Jankewicz,
Zenon Pocius, Bruno Shukis

Standard Federal Savings & Loan Association of Chicago

4192 Archer Ave. Chicago, Illinois
Telefonas Lafayette 0461

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

Užlaikau geriausios rūšies laikrodžius, žiedus, muzikalius instrumentus ir visokių brangmenų.

JOHN A. KASS

4216 Archer Avenue Chicago, Illinois
Tel. LAFayette 8617

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

VIKTORAS IR MORTA NAURECKIAI

UŽEIGA — geriausi gėrimai ir skaniausias alus
4359 So. Talman Ave.
Tel. Lafayette 3849

Patarlės

Išalkusiam tik duona rūpi. Greit pagadinsi, bet negreit pataisyai.

Bepročio nereik su žiburiu ieškoti.

Dovanotam arkliai į dantis nežiūri.

Nuo vilko bėgo, mešką sutiko.

Neturėjęs vargo, nesupras nei laimės.

Ranka ranką mazgoja, kad abidvi būtų baltos.

Br. Motuzy Paskutines Filmas Amerikoje

Sausio 21 d., 7:30 val. vak.
Šv. Mykolo Mokyklos Salė, 1644 W. Wabansia Avenue.

Sausio 22 d., 6:30 val. vak.
Šv. Pranciškaus Par. Salė, 3903 Fir St. (Indiana Harbor)

REUMATIZMAS SAUSGĖLĖ

Nesikankykite savo skausmams: Reumatizmas, Sausgėlė, Kaulų Gėlimų, arba Mėšlungių — raumenų sunkumų: nes skaudėjimai naikina kūno gyvybę ir dažnai ant patalo padeda.

CAPSICO COMPOUND moteriai lengvai pašalina viršmėštas ligas: nams šiandien daugybė žmonių siūnčia padėkos pasveikę. Kaina 50c per paštą 55c, arba dvi už \$1.05. Knyga: "BALTINIS SVEIKATOS" augalais gydyti, kaina 50 centų.

JOHN M. McCLUN
Contract Sales Broker
217 West 63rd Street
Tel. WENTworth 1845

Justin Kulis

3259 SO. HALSTED ST.
Chicago, Ill.

Drobė Paklodėms ir Užvalkalams Naujos Mados Uždangalai (Bedspreads), Vilnoniai Šveteriai, Pančiakos, Pirštinės ir Kepurės.

Vilnoniai Apatiniai Marškiniai Vyrams ir Moterims.

BRIDGEPORT KNITTING MILLS

504 West 33rd Street
Art Normal Ave., Chicago, Ill.
Telefonas VICTory 3486
F. Selemonavich, Sav.

Atidara Kasdien ir Vakara 10 Sekmadieniai

UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS

Incorporated
Tel. Prospect 0745-0746
Wholesale Only

5931-33 So. Ashland Ave.

Pas mus galima gauti tikrai Lietuvišką Importą Valstybinę Degtinę.

Mes ir Visi Mūsų Darbininkai Lietuviškai, pp. F. ir M. Dzimidai Savininkai

UNIVERSAL RESTAURANT

Moderniškiausia ir Patogiausia Valgykla Bridgeporte
750 W. 31st Street
A. A. NORKUS, savininkas
Tel. Victory 9670

CLASSIFIED

PARDAVIMUI — "HOME OWNERS" LOAN CORPORATION NUOSAVYBES

5941 Elizabeth St. Mūr. 2-fl. 6-6 kamb. Steam Ht. — \$6,500.00
6120 S. Morgan St. Med. 4-fl. 5-5 4-4 kamb. H. W. ir Peč. 1 karo gar. — \$5,150.00
6621 So. Morgan St. Mūr. 3-fl. 6-6-7 kamb. Steam Ht. 2 karo gar. — \$9,000.00
5610 S. Peoria St. Med. Res. 9 kamb. Naujas Furnace, 2 karo gar. — \$5,750.00
6445 So. Peoria St. Mūr. Res. 7 kamb. H. W. Ht. 1 karo gar. — \$6,000.00
5750 So. Sangamon St. Mūr. 2-fl. 5-6 kamb. 2 Peč. 2 karo gar. — \$6,000.00
6509 So. Sangamon St. Med. Res. 8 kamb. Furnace, 2 karo gar. — \$5,850.00
7 karo gar. — \$4,200.00
7221 So. Aberdeen St. Mūr. Bungalov. 6 kamb. H. W. Ht. 1 karo gar. — \$7,500.00
5757 So. Throop St. Mūr. 2-fl. 5-6 kamb. 2 H. W. Hts. 2 karo gar. — \$8,850.00
1509 West 73rd Pl. Mūr. Bungalov. 6 kamb. Furnace. — \$6,100.00
6809 So. Laflin St. Mūr. 2-fl. 5-5 kamb. H. W. Ht. 1-2 karo gar. — \$3,500.00
5648 So. May St. Med. 2-fl. 6-6 kamb. Pečiu Apš. 1 karo gar. — \$3,750.00
5712 So. Green St. Mūr. 2-fl. Alkmens Priešakais. 7-8 kamb. Steam Ht. 2 karo med. gar. — \$6,250.00
5748 So. Peoria St. Mūr. 2-fl. Alkmens Priešakais. 7-7 kamb. H. W. Ht. 2 karo med. gar. — \$7,400.00
1048 W. Marquette Rd. Mūr. 2-fl. 5-5 kamb. H. W. Ht. 2 karo med. gar. — \$8,750.00
7118 So. Peoria St. Mūr. 2-fl. 5-5 kamb. H. W. Ht. 2 karo mūr. gar. — \$8,900.00
6242 So. May St. Mūr. 4-fl. 4-4-5-5 kamb. Peč. Apš. — \$5,100.00
1320 West 74th St. Mūr. Bungalov. 5 kamb. Furnace, 2 karo mūr. gar. — \$5,950.00
6530 So. Morgan St. Mūr. Res. 7 kamb. H. W. Ht. 2 karo med. gar. — \$3,850.00
5749 Aberdeen St. Mūr. 2-fl. 6-6 kamb. Pečiu Apš. — \$5,250.00
6427 Ashland Ave. Mūr. Krautuvė ir 3-fl. 4-6-4 kamb. Steam Ht. 1 karo med. gar. — \$10,500.00
6046 Sangamon St. Mūr. 2-fl. 6-6 kamb. Furnace ir Pečiu Apš. — \$6,500.00
5952 Ada St. Mūr. 2-fl. 5-5 kamb. Furn. ir Peč. Apš. 2 karo gar. — \$4,500.00
7310 Morgan St. Mūr. Bungalov. 6 kamb. Furnace. — \$6,350.00
5921 Ada St. Med. 2-fl. ir 5 kamb. Cige. 5-5 ir 5 kamb. — \$4,950.00

JOHN M. McCLUN
Contract Sales Broker
217 West 63rd Street
Tel. WENTworth 1845

PAIESKO "PUSBROLIO"

Aš, Apolontija Kazilunaitė, po vyru Balčiūnienės, paieskau savo pusbrolio Kazimiero Andrelevičiaus, kuris paeina iš Deikiškių kaimo, Vabalnių parapijos, Lietuvoje. Amerikoje gyvena Massachusetts valstyje. Prašau pranešti man po num.: 6441 North Bell Avenue, Chicago, Ill. Už žinią būsiu labai dėkinga.

Jeji maži paklydimai liuosai bujoja, po valandėlės į didelius išaugs.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

LOANS & INSURANCE
IN ALL ITS BRANCHES
Building Management
JOHN P. EWALD
REALTY COMPANY, Inc.
3236 S. Halsted St.
Phone CALUMET 4148

Kainos Numazintos — ANGLYS

PIRKITE DABAR! — ŠAUKITE DIENĄ AR NAKTĮ PRISTATYMAS MIESTE IR PRIEMIESČIUOSE.

EGG \$6.00
NUT \$6.00
BIG LUMP \$6.00
MINE RUN \$5.75
SCREENINGS \$5.00

Tel. ARDmore 6975

RIJŲ METŲ BIZNIO ATIDARYMĄ MINĖDAMAS

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

Midwest Service Station

Patarnauja Lietuviai
Gasas, Aliejus, Lubrikacija, ir Mašinų Plovimas
Taipgi parduodam Pečiams Range Aliejų
Tire ir Battery Service
24 Valandų Patarnavimas

2335 South Western Avenue
TELEFONAS CANAL 3764

CLASSIFIED

ČIKIS LIETUVOJE
Vadaktį Parapijoje, Mazgų Kaimo, 27 hektarai. Gera žemė ir namai. Malinys ant namo Town of Lake, B. R. Pietkiewicz, 2608 West 47th Street, Chicago.

RENDON KAMBARIS
Sveikus, apšildomas kambarys, tinkamas vaikui. Atsiskaitė: Wm. Butkus, 7040 South Talman Avenue, Chicago. Telefonas HEMlock 4791.

RENDON TAVERNAS
Pilnai įrengtas, dirbtuvių aplinkoje. Prieinama kalna. Telefonas: Rockwell 1977.

PARDAVIMUI NAMAS
Pardavimui 5 kambarių bungalov Karšto vandenio šiluma. Mūrinis porčius. 2 karo garadžiūs. Kaina \$5,600. Bargenas. Atsiskaitė: 5032 So. Rockwell Street.

PARDAVIMUI TAVERNAS
Pilnai įrengtas tavernas parduodamas pigiai. Atsiskaitė: 3084½ W 63rd Street, Chicago. Illinois.

SOUTH SIDE NAMAI PARDAVIMUI
Kur galite rasti tokia cottage kokybę už taip žemą kainą? 7037 South Ada Street. 6 kambarių medinis namelis. Furnace, ašuoio grindys. Ložės 33x125 pėdų. Tikrai \$2500.00. Peržiūrėjimui šaukite: Sims of McClun, 217 West 63rd Street, Telefonas WENTworth 1845.

PARDAVIMUI NAMAI SOUTH SIDE

Esame priversti parduoti visai modernišką mūrinį bungalovą už \$5,000 nuostoliu. Miegosimo porčius su stiklais ir sietais. Visi aietai variniai. Garadžiūs. Namas gerame stovyje. Parduodame už \$4,500. 7018 South Ada Street. Galite matyti, susitarus su Sims of McClun, 217 West 63rd Street, Telefonas WENTworth 1845.

SOUTH SIDE NAMAI PARDAVIMUI
Laga verčia savininką parduoti labai pigiai, geras pastatytas 2 fletų mūrinių namų su \$7,000 nuostoliu. 6-6 kambariai, furnace ir pečiu apšildomas, ašuoio grindys ir kiti mediniai papuošimai. Kainavo \$11,500. Parduoda už \$4,500. Radaisi 5753 So. Aberdeen Street. Peržiūrėjimui šaukite: Sims of McClun, 217 West 63rd Street, Telefonas WENTworth 1845.

RENDON KRAUTUVĖ

Arti Lietuviškos bažnyčios. Tinkama siuvėjų. Biznis išdirbtas per 25 metus. Jei norite, galite matyti ir kambarius. Atsiskaitė: 4438 So. Fairfield Avenue, Tel. Wentworth 8946.

PARDAVIMUI KRAUTUVĖ

Valgomųjų daiktų krautuvė (bučernė ir grosernė) parduoda pigiai. Pilnai įrengta. Prieinama parduoti — ligi. Atsiskaitė: 1645 Wabansia Avenue, Chicago, Illinois.

PERKĖLĖ VIETĄ

Perkėliau savo Real Estate ir Notaro Raštinę į naują vietą. Turiu iš reikaverių rankų mažų ir didelių, už morgiūsių forklizuotų, namų. Visi geri pirkiniai ir parduodami pigiai. Kiekvienas, kuris atsisieps į šį parąsėjimą ir pirsks namą, gaus išsuraus (apdraudą) dykai, vienietis metams. O tie, kurie apdraus savo namą, rakandus, automobilį ar kitą ką, arba atnaujins baigiančią apdraudą per mūsų raštinę, tie gaus HUMOR (juokų) žurnalą vienietis metams dykai — arba kokią kitą dovaną. Mes padarom ir notarizuojame visokius legališkus raštus. Patarnaujame Real Estate sutarčių reikaluose ir atliekame taipgi kitus patarnavimus teisingai ir su dideliu atsargumu iš visų atžvilgių.

CHAS. URNICH

(Kazimieras Urnikis)
2500 West 63rd Street
Antros Lubos. Tel. PROspect 6025.
(Durya nuo Campbello Ave. pusės)

Valandos: nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 6 iki 9 vakaro. Sekmadieniai, nuo 12 popiet iki 5 val. vak.

PERKAM

senus auksinius, sidabrinus ir varinius Amerikoniškus pinigų. Mokame gerą kainą pagal vertę.

SMITH & SON

2267 Clybourn Ave.
Chicago, Illinois

WEST SIDE

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

WEST SIDE VIEŠBUTIS

KAMBARIAI RENDON, DIENAI AR SAVAITEI

Walter Neffas, sav.

2435 So. Leavitt Street Chicago, Illinois
Tel. CANal 9585

Simano Daukanto Federal Savings & Loan Association

2202 W. Cermak Road
VALDYBA IR DIREKTORIAI

Sveikina

"Draugą" jo 30 Metų Jubiliejaus proga

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pirmininkas
JOHN ZELIS, Vice Pirmininkas
BEN J. KAZANAUSKAS, Sekretorius-Išdirininkas
JOSEPH MISEVICH, Sekr.-Izd. Padėjėjas
ANTHONY LAPINSKAS, Legalis Patarėjas
WILLIAM DUOBA
MICHAEL KELLY
JOSEPH W. KILKEVICE
PETER KRAUJALIS
ANTHONY VILKAS
JOSEPH VARKALA Auditorius

BRIGHTON PARK

Sveikinu Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

MIKE DZIMIDAS

Išvežiojas BISMARCK ir KOENIG BRAU alaus.

4138 Archer Avenue

Tel. Lafayette 0401

Tel. LAFayette 0401

Sveikiname Dienraštį "Draugą" jo 30 metų Jubiliejaus Proga

NIKODEMAS ABARAVIČIUS
ir sūnus Leonardas

Bučernė ir Grosernė

4600 So. Fairfield Ave.

Tel. LAFayette 1340